St. 16 Poštnina plačana v gotovini (Conto corrente con la posta) V Trstu, v četrtek 19. januarja 1922 Posamezna številka 20 stotink Letnik XLVII

zhaja, izvzemši pondeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik tiskarna Edinost. Tisk tiskarna Edinost. Naročnina znaša za mesec L 7. —, 3 mesece L 19.50, pol leta L 32. —, in celo leto L 60.— Za inozemstvo mesečno 4 lire več. — Telefon uredništva in uprava št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 *mm.*) — Oglasi trgovcev in obrtnikov *mm* po 40 cent osm tnice, in zahvale, poslanice in vabila po L 1· —, oglasi denarnih zavodov *mm* po L 2. — Mali oglasi po 20 st. beseda, majnanj pa L 2 — Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Častna nedelja

Preteklo nedeljo so se vršile, kakor je bilo javljeno, občinske volitve po občinah slovenskega in italijanskega dela goriške dežele. Zanesljive vesti prihajajo počasi že vsled tega, ker gre predvsem za kmetske občine, ki so raztresene širom naše dežele. Kljub temu je slika te volilne borbe sedaj v glavnem že jasna. Je to kaj zanimiva in poučna slika, ki obrača nase v tem hipu pozornost vsega našega naroda.

Značilna črta volilne borbe po naših slovenskih občinah je ta, da je povsod nastopilo po več strank, med katerimi sta bili v ospredju dve glavni skupini. V večini občin sta te dve skupini šli h glasovanju v okviru naše narodne stranke. Poleg takih občin pa je treba razlikovati še drugo vrsto, v katero spadajo tiste vasi, kjer je nastopila komunistična ali social. manjšina, oziroma po nekaterih krajih tudi večina. Imamo pa tudi tretjo vrsto občin, ki so najvažnejše in ki zaslužijo našo največjo pozornost. To so naši obmejni kraji, h katerim moramo prištevati vse občine, ki gredo od tržaškega ozemlja ob jezikovni meji do Tržiča. K tem velevažnim občinam pripadajo torej Nabrežina, Mavhinje in Devin.

Po poročilih tukajšnjih laških listov je bilo v naših občinah pravo volilno klanje med posameznimi strankami. V svojih poročilih so navajali konservativne, progresivne, liberalne, ljudske, demokratske in bogsigavedi še kakšne politične stranke, ki da so se pojavile po naših vaseh preteklo nedeljo. Namen takim poročilom je jasen. Z njimi hočejo laški listi vsiliti svojim čitateljem prepričanje, da je naše slovensko ljudstvo na kosih, da se je začelo mesariti z notranjimi političnimi borbami, da je nastopil tisti zaželjeni hip, ko se lahko vržejo na nas, da nas popolnoma podvržejo svojemu omlačevalnemu in raznarodovalnemu vplivu. Toda to so le prazni upi. Pri občinskih volitvah po vaseh beseda «stranka» ni nikakor na mestu. Vaški volilci se razdelijo pri občinskih volitvah na več taborov brez vsakega ozira na politično prepričanje. Vprašanje, ki odločuje pri tem, nima nič opraviti s politiko. Skoraj povsod gre le za to, kje bo novi župan, v tem koncu vasi ali v onem, v tem oddelku občine ali drugem in podobno. Zraven tega je bila ta delitev že z ozirom na novi volilni red tudi potrebna.

Ko bi bili naši volilci nastopili složno, bi bilo to na škodo slovenskega značaja večine naših občin. Po italijanskem volilnem redu zadostuje par mož manjšine, da spravijo v občinski zastop eno petino starešinov, ako so vsi drugi volilci složni. Po par Italijanov pa se je priselilo v vsako našo važnejšo vas. Ta nesloga po naših občinah je torej bila koristna in kaže, da so bile volilne priprave smotreno zasnovane.

Strankarska volilna borba v pravem pomenu besede pa se je morda bila le tam, kjer je poleg drugih strank nastopila komunistična oziroma socialistična stranka. Toda niti tu se ne more govoriti o kaki pravi komunistični stranki s protinarodnim označjem. Občine, v katerih je prodrla «komunistična lista», spadajo razen nekaj prav malo izjem k številu tistih nesrečnih krajev, ki jih je zadnja vojna razdejala (n. pr. Doberdob, Opatjeselo, Miren, Standrež, Solkan itd.) — Njih «komunizem» je komunizem protesta proti tistim, ki brez konca zavlačujejo rešitev vprašanja vojne odškodnine, ki je za te občine življenske važnosti. Obenem je značilno za vse te občine, da so v njih nastala spričo splošne nesreče gospodarska nasprotja. Pojavila se je potreba po spremembi v občinskih zastopih, vanje naj bi prišli novi ljudje, mladi in ne več stari. Radi udobne enostavnosti pa so poročevalci in komisarji te «mlade» proglasili povsod kratkomalo za komuniste. Značilno za vse te komuniste pa je, da so nastopili povsod z domačimi slovenskimi kandidati, samostojno in brez kompromisov. Njih nastop ni bil protinaroden, temveč zgolj gospodarski. V tem se nastop vaških «komunistov» temeljno razlikuje od nastopa slovenskih komunistov v Trstu in po drugih narodno mešanih krajih.

Ako oddajo vsi naši tržaški delavci svoje glasove za komunistično ali socialistično stranko, ne bodo imeli od tega nobenega dobička, ker ne bodo spremenili občinske uprave. Slovenski delavec bi s tem le pomagal drugim laškim strankam, da bodo lažje tlačile njega in vse tržaške Slovence.

Z nastopom naših občin po deželi smo torej lahko popolnoma zadovoljni. Bila je častna nedelja. Naše občine so jasno pokazale da so slovenske. Raznovrstne volilne spletke so nam sicer pripravile par razočaranj. Tu mislimo na občine, ki spadajo v tretjo vrsto, ki smo jo zgoraj označili. Za slovensko stvar ni nikakor častno, da more tržaški «Piccolo» pisati dolge slavospeve našim najzavednejšim krajem kakor Sežani, Nabrežini, Mavhinjam in Devinu. «Piccolo» namreč s ponosom naglaša, da so naši volilci po teh občinah sklenili s par tamkajšnjimi Lahi sporazum na svojo roko, kljub temu, da je naše vodstvo izdalo nasprotna navodila.

Kako je prišlo do »sporazuma« v omenjenih občinah, nam je znano. Že davno pred volitvami so hodili po teh vaseh razni laški «zasebni» agitatorji ter so ponujali volilcem «gospodarske ugodnosti in gospodarske sporazume». Rabile so se vse mogoče farbarije. Da bi bil tem «sporazumom» zagotovljen uspeh, zato je seveda poskrbel tudi upravni aparat. «Piccolo» pa nam je napravil sam v svojem članku veliko uslugo, kajti jasno je priznal, da **so tamkajšnje laške manjšine nastopile za to, ker hočejo biti italijanske predstraže, in da so imele to bolj pred očmi kot gospodarske in upravne interese, ki jih tem predstavljajo.** S tem je tudi povedal našemu ljudstvu, da je vsak sporazum, ki mu ga nudijo preko našega vodstva, hinavščina in zahrbtnost.

Prepričani smo, da bo bodočnost dokazala, da se «Piccolo» zastonj veseli. Te občine se bodo prej ko slej zavedale, da so na najkočljivejšem mestu našega narodnega telesa. Z njimi segamo Slovenci do obale Jadranskega morja. Lahi imajo že davno načrt, da bi iz teh občin potisnili Slovence in nas odrinili od Jadranskega morja. V ta namen so se letos predvsem vrgli na Devin in Mavhinje ter so izrabili starodavno nasprotje v teh občinah radi vprašanja, kje bo novi župan. (Devin ali Medjevač, Jamlje, Mavhinje-Cerovlje ali Sesljan-Vižovlje). Tako so bili domačini deloma opeharjeni. Obenem pa so dobili tudi resen opomin, da bodo prihodnjič previdnejši. Ker pa gre le za razne volilne spletke in volilne mame, bi bil vsak obup smešen. Naše druge občine, ki bodo volile prihodnjo nedeljo, predvsem naše volilce v narodno mešanih občinah po Istri pa opozarjamo na te laško-fašistovsko-socialistične volilne spletke, da se jih bodo znali ogibati in varovati.

Jugoslavija

Razprava v narodni skupščini o vladni izjavi.

BELGRAD, 17. Na včerašnji seji narodne skupščine se je pričela razprava o vladni izjavi.

Po odobrenju zapisnika zadnje seje je bil prečitan dopis ministrskega predsednika o zaroki kralja Aleksandra s princesinjo Marijo. Zatem je predsednik Ribar izjavil, da je izrazil v imenu narodne skupščine kralju čestitke, poudarjajoč, da je z zaroko izpolnjena vroča želja naroda in ustvarjen nadaljnji pogoj za stabilizacijo in konsolidacijo države. Kralj sporoča svojo zahvalo vsem narodnim poslancem. (Živahni klici: Živio kralj! Živela zaročenka!)

Predsednik se je nato v toplih besedah spominjal umrlega posl. Jgsl. kluba Fr. Piška ter je zaklical njegovemu spominu «Slava!» (Slava!

Zbornica je nato prešla na razpravo o vladni izjavi.

Jovan Gjonović (republ.) je očital vladi, da je mesto poročila o notranji in zunanji politiki predložila parlamentu suhoparen delovni program. Po zaslugi gosp. Pašića parlament dosedaj sploh ni mogel razpravljati o velikih dogodkih zunanje politike, ki se na mnogo tičejo življenskih interesov naše države. Zveze razpadajo. S kom naj hodi naš narod v mednarodni družbi? Potrebno je, da pridemo predvsem v ožji stik z Rusijo, ker je vsa naša moč v slovanski solidarnosti. Z Bolgarijo bomo morali iskati možnost boljših odnošajev za bodočnost. Na zapadne velike prijatelje se ne zanašajmo: Angleži so nas obtožili pred Zvezo narodov, Italija nam je povsodi sovražnica in nam menda samo zato še ni napovedala vojne, ker se nadeja, da nas bo tudi na nekrvav način ubila. Kako se obnašajo Francozi? «Velikim zaveznikom» smo smeli doprinesti največje žrtve, priznanja nismo prejeli.

Govornik je razpravljal o vprašanju Skadra, ki je za Črno goro življenskega pomena. Nato je slikal žalostno usodo bratov pod laškim jarmom. Zbornica ne ve, kaj se je storilo za njihovo varstvo. Govornik je končno kritiziral notranjo politiko vlade ter smatra za potrebno, da se čim preje razpišejo nove volitve.

Za posl. Gjonovićem je govoril Joca Jovanović (zemljoradnik), ki je glede notranje politike odločno zagovarjal pomirjenje med Srbi in Hrvati. Glede vnanje politike je naglašal kot uspeh s Čehoslovaško, kot veliki neuspeh pa rapallsko pogodbo, ki je odtrgala od države velik del jugoslovenskega naroda in ki bo večno ovira prijateljskim odnošajem med Jugoslavijo in Italijo. Kot uspeh vladne vnanje politike je označil kraljevo zaroko, ki bo utrdila prijateljske vezi z Romunsko.

Čehoslovaška

Čehoslovaška povabljena v Genovo.

PRAGA, 18. Čehoslovaška vlada je prejela včeraj vabilo h konferenci v Genovi. Čehoslovaško ministrstvo za zunanje zadeve je že sestavilo odposlanstvo za to konferenco. V njem bodo zastopani vlada in razni gospodarski in finančni krogi. Posebna komisija pripravlja potrebno gradivo.

Prebivalstvo Prikarpatske Rusije.

PRAGA, 18. Po podatkih ljudskega štetja v Prikarpatski Rusiji je bilo v deželi 65% Slovanov, in sicer 53% Malorusov, 8'8% Rusov in 3'2% Čehoslovakov. Ostanek se deli tako-le: 17% Madžarov, 13'8% Židov, 2'3% Romunov, 8% Nemcev in 0'1% drugih. Po madžarskem štetju iz l. 1910 je bilo Malorusov 55'8%, Madžarov 29'06% in Nemcev 10'9%.

Sinovi slovenskih mater, ne izdajaite svoje krvi!

Rusija

Program ruske delegacije na konferenci v Genovi.

LONDON, 18. Listi javljajo iz Rige, da pride ruska delegacija v Genovo s temile zahtevami: plačanje dolgov; odškodnina za škodo, ki so jo Rusi pretrpeli vsled tujega posredovanja; povrnitev trgovskih ladij, ki so jih vzeli Rusiji Denjikin, Judenič in Wrangel; povrnitev vzhodne Sibirije; gospodarstvena obnova Rusije in vzpostavitev odnošajev z tujimi državami.

Poročilo pripominja, da bodo zastopali sovjetsko vlado na konferenci v Genovi Taurup, Lunačarski in Čičerin. Lenin se je ne bo udeležil.

Rusija sprejema sklepe konference v Cannesu.

PARIZ, 18. Kakor javlja «Temps», je zastopnik sovjetske vlade v Londonu izročil noto, s katero se sprejemajo sklepi konference v Cannesu.

Sovjetska vlada — piše list — mora biti vezana na sklep, storjen na konferenci v Cannesu dne 6. februarja, in države ki bodo zastopane na konferenci v Genovi, morajo zahtevati od Rusije, da drži svojo besedo. Konferenca v Genovi bo tako prinesla jamstva za vse države, ki mejijo z Rusijo do katerih ima Rusija mnogo obvez in ki hočejo vzpostaviti z njo trgovske odnošaje. Če pa bi sklepi konference v Cannesu postali y Genovi zopet sporni, bo konferenca v Genovi brezuspešna. Države, ki bodo zastopane na konferenci v Genovi, ne smejo izgubljati časa v praznem razpravljanju s sovjetsko vlado in ne smejo dovoliti, da bi ona potem mogla izjaviti, da se ni na nič obvezala.

Francija želi le — zaključuje list — da se more uspešno delovati za splošni govor. Potrebno je na eni strani, da konferenca s svojimi sklepi, kakor je bilo določeno v Cannesu, ne krši mirovnih pogodb, ne drugi strani pa mora biti šest členov sklepa v Cannesu nedotakljiva podlaga za njeno delovanje.

Italija

Borzne kupčije ostanejo dalje omejene.

RIM, 18. Ministrstvo za trgovino in obrt javlja: Širijo se glasovi, da bo vlada v kratkem preklicala odlok, s katerim je bilo določeno, da se morajo vse borzne kupčije vršiti le proti gotovini. Ta vest je brez vsake podlage. Občinstvo se svari proti raznašalcem takih vesti, s katerimi se le moti trg.

Anglija

Čestitke angleškega kralja novi irski vladi.

LONDON, 18. Ko je irski podkralj obvestil kralja Jurja, da je začasna irska vlada prevzela dublinski grad, mu je kralj Jurij poslal to-le brzojavko: «Veselim se ustanovitve začasne irske vlade in sem prepričan, da boste naredili vse mogoče, da pomagate njenim članom pri izvrševanju njihove dolžnosti».

Začasna vlada je izdala proglas, v katerem poziva vse uradnike, da naj nadaljujejo v redu svojo službo.

Angleško vojaštvo je začelo zapuščati Irsko. Deset angleških pešpolkov je dobilo ukaz, da takoj zapustijo južno Irsko. Druga angleška oblastva bodo zapustila Irsko, čim bodo to dovolile razmere.

Grški ministrski predsednik v Londonu.

LONDON, 18. Semkaj je prispel grški ministrski predsednik Gunaris. Njegov prihod je v zvezi s politično finančnimi vprašanji. Grški ministrski predsednik bo baje zopet začel pogajanja za posojilo.

Nemčija

Nemčija povabljena na konferenco v Genovo.

BERLIN, 18. Italijanski poslanik senator Frassatti je izročil konclerju pismo, s katerim se nemška vlada vabi na konferenco v Genovo. Pismu je dodano besedilo resolucije, ki je bila odobrena v Cannesu dne 6. t. m.

Pismo, s katerim se vabi nemško vlado v Genovo, se glasi: «Gospod državni kancler! Po sklepu vrhovnega sveta zavezniških vlad si štejem v čast Vam izročiti prepis sklepa zavezniških vlad z dne 6. januarja na konferenci v Cannesu. V skladu s tem sklepom in po povabilu moje vlade si štejem v čast povabiti nemško vlado na gospodarsko in finančno konferenco, ki se bo otvorila v Genovi dne 8. marca 1922. Prosim Vas, da mi sporočite imena zastopnikov in njenih spremljevalcev. Izvolite sprejeti, gospod državni kancler, itd.

Povabilu je priložno besedilo omenjenega sklepa zavezniške konference v Cannesu.

Med povabljenimi državami se razen Nemčije omenjajo Avstrija, Madžarska, Bolgarska in Rusija.

Zavezniški dolgovi v Ameriki.

PARIZ, 18. Listi javljajo iz Waschingtona: Pričakuje se samo še odobritev kogresa, nakar se bodo začela pogajanja o posojilih, ki so jih zavezniki najeli v Ameriki tekom vojne. Pogajanja se bodo začela najprej z Veliko Britanijo, a nato z drugimi prizadetimi državami.

Smatra se, da bo ameriška vlada temeljito proučila gospodarstveno stanje v posameznih državah.

Volilci tržaškega mesta in okolice!

V nedeljo, 22. januarja t. l., se bodo vršile občinske volitve za Trst in okolico. Ta dan stopimo na volišče, da kot pripadniki naroda, ki živi tu že od pradavnih časov, izvršimo svojo pravico in dolžnost.

Stopamo v volilno borbo v glavnem v znak protesta proti dejstvu, da je naša okolica oropana stare pravice do svojega lastnega zastopstva v občinskem svetu.

Dvigamo odločen protest proti temu volilnemu redu, ki nam z umetno prikrojitvijo jemlje lastno zastopstvo, pravico, ki gre slovanskemu življu kot važnemu činitelju občinskega življenja.

Vstrajamo pri svoji stari zahtevi po proporcionalnem volilnem sistemu tudi za občinske volitve, ki edini odgovarja duhu časa in demokratičnim načelom, katera nam morajo edina jamčiti za pravično razdelitev dolžnosti in tudi pravic vseh občanov.

Volilci! udeležite se volitev polnoštevilno! Nihče naj ne izostane! Ne puščajte se ne strahovati, ne premamiti od nikogar! Vaše glasovnice naj glasno pričajo, da še živimo tu, da smo tu doma in da hočemo biti enakopravni in enakoveljavni občani!

Volilci! Naši kandidatje za tržaško občino so:

Dr. Josip Wilian, odvetnik.
Gregor Babič, uradnik.
Makso Cotič, časnikar.
Stanko Čok, uradnik.
Dr. Dioniz Godina, pravnik.
Pavel Gulič, obrtnik.
Karol Gregorič, posestnik.
Matko Hrovatin, obrtnik.
Miloš Kamuščič, zasebnik.
Josip Križmančič, kmet.
Dragotin Martelanc, stavbenik.
Dr. Fortunat Mikuletič, pravnik.
Matko Milič, kmet.
Dr. Josip Sedmak, odvetnik.
Dr. Edvard Slavik, odvetnik.
Anton Švab, posestnik.

Volilci! V nedeljo vsi na volišče! Glasujte složno za to našo lista in edino le zanjo! Naša stranka se ne druži z nobeno drugo, marveč se hoče uveljaviti samostojno, čisto, brez kompromisov.

Odsek pol. društva «Edinost» za Trst in okolico.

Avstrija

Vladna kriza rešena.

DUNAJ, 18. Kancler Schober je prevzel notranje ministrstvo, ki je bilo ostalo izpraznjeno vsled demisije pangermana Weberja. Vladna kriza je tako rešena.

Sklenitev začasnega trgovskega dogovora med Avstrijo in Madžarsko.

DUNAJ, 18. «Neue Freie Presse» javlja, da bo danes sklenjen začasni trgovski dogovor med Avstrijo in Madžtrsko. V kratkem se bodo začele na Dunaju pogajanja za ureditev carinskih in prometnih vprašanj.

Avstrija povabljena na konferenco v Genovi.

DUNAJ, 18. Italijanski poslanik kom. Orsini Bononi je izročil kanclerju Schoberju pismo italijanskega ministra vnanjih stvari, s katerim se Avstrija vabi na podlagi sklepov v Cannesu na gospodarsko konferenco v Genovi.

Španska

Španska in Švica povabljena v Genovo.

MADRID, 18. Španska vlada je dobila od italijanske vlade povabilo na konferenco v Genovi.

Briandov padec

S padcem Briandovega kabineta je poražena tista kolikor toliko zmerna struja francoske politike, ki računa s položajem časa in se zaveda ogromne odgovornosti francoske republike za vzpostavo Evrope in za omiljenje vojne duševnosti, ki je še vedno največja zapreka za dosego resničnega in trajnega miru. In vendar se ne more reči, da ni Briand storil vsega, kar je bilo v njegovi moči, da bi pri raznih konferencah, ki so se vršile v zadnjem času, dosegel za svojo domovino priznanje francoskih teženj in zahtev od strani zaveznikov. Stranski objektiven opazovalec Briandove politike bi mogel s težavo imenovati Brianda antiimperialista. Pomisliti je treba, da je bilo Briandovo stališče sila težavno na obe strani. Napram francoski nepopustljivi imperialistični struji, ki je zelo močna, in napram angleškemu stremljenju po oslabljenju francoskega vpliva v Evropi je vodil Briand do sedaj še precej spretno politiko. Toda čimdalje se je bližal sporazum z angleškimi političnimi nazori, tem bolj je izgubljal tla na Francoskem in končno ga je canneška koferenca sirmoglavila ravno v trenotku, ko se je zdelo, da sta se glavna predstavnika entente dodobra pogodila o poglavitnih perečih vprašanjih Evrope.

Briand je padel deloma kot žrtev spletk njegovih nasprotnikov v senatu in parlamentu, pa tudi v ministrskem svetu samem, toda glavni vzrok njegovega padca je nezadovoljstvo tiste francoske imperialistične struje, ki hoče imeti vojaško, politično in gospodarski močno Francijo, katera bi mogla z lastno močjo ohraniti svoje današnje stališče na evropski celini.

Že neznatne popustitve Francije na washingtonski konferenci glede gradbe velikih ladij in uporabe podmornikov je ozlovoljilo nasprotnike Briandove politike, vkljub temu, da je postopanje Francije v Washingtonu izzvalo nevoljo Amerike in Anglije.

Sklepi canneške konference pa so bili takšni, da je umevno razburjenje francoskih imperialistov. Ti so bili in so še vedno proti vsakemu sodelovanju z Rusijo, kakoršna je danes, z Rusijo, ki nikakor ne bo sledila politiki bivšega carskega režima, da bi se vdinjala Franciji. Zato stremi politika francoskih imperialističnih krogov za oslabljenjem in uničenjem sedanje Rusije, pa naj bo cena še tako visoka. Vzporedno s tem stremljenjem gre nastojanje za popolnim uničenjem Nemčije. Ti ljudje hočejo videti Nemčijo razkosano, gospodarski in politično ubito. Le taka Nemčija more zagotoviti francosko premoč v Evropi, premoč, ki je začela Angleže skrbeti.

Vojaška pogodba, ki jo je hotel Briand ravnokar skleniti z Lloyd Georgesom, ne vsebuje nikakih določb, ki naj zmanjšajo vojno sposobnost in sedanje oboroženo stanje Francije, ampak obljublja Franciji angleško pomoč v slučaju neizzvanega napada od strani Nemčije. Toda sprejetje take pogodbe bi morala imeti za posledico delno razorožitev francoske armade na suhem, ki šteje preko osemstotisoč mož, in tega se ravno boje francoski imperialistični oboževalci moči, ki ne verjamejo v pogodbe in v miroljubnost sveta.

Konferenca v Cannesu se je pretrgala ravno, ko je nemški odposlanec dr. Rathenau zastopal stališče Nemčije, da mora dobiti olajšave pri odplačevanju odškodnine. In dasi bi po morebitnih novih sklepih ne bila Francija oškodovana, vendar ne more dosleden imperialist dopustiti Nemčiji nikakih olajšav. V versailleski pogodbi je določen rok za izpraznitev levega brega renskega ozemlja, ako Nemčija zadosti pogodbi, v nasprotnem slučaju ima Francija ne-le pravico še dalje ostati na levem bregu Rena, ampak zasesti tudi druge dele nemškega ozemlja. S privolitvijo moratorija pa bi izgubila omenjene določbe versailleske pogodbe tisto pravno moč, ki je priznana s podpisi cele entente. Francoski imperialisti pa ravno računajo na to, da Nemčija ne bo mogla izpolniti pogodbe. In tako bodo mogle francoske čete ostati vedno na nemškem ozemlju in zasesti še druge kraje. Glavni smoter je pri tem razkosanje Nemčije ne oziraje se na posledice, ki bi jih imelo to dejanje za nemško ljudstvo in za gospodarsko usodo ostale Evrope. Tudi je treba pomisliti, da je Francija v zadnji vojni utrpela v resnici ne samo velikanske gmotne škode, ampak da je tudi njeno prebivalstvo doprineslo takšne žrtve na mrtvih, ranjenih in pohabljenih, da je bodočnost francoskega naroda vsled tega in vsled stalnega padanja porodov resnično ogrožena. Ta strah je opravičen, odtod neizprosnost francoskih imperialistov, vojaških krogov in dalekovidnih državnikov po trajni oslabitvi nevarnega nemškega soseda. Za to ceno so pripravljeni ti francoski krogi voditi samostojno politiko, četudi proti vsemu ostalemu svetu, in izolirati Francijo. In tako se je moralo zgoditi, da je Briand šel in pustil mesto najizrazitejšemu predstavniku stare politike Poincarèju.

Poincarè je znan kot neizprosen sovražnik Nemčije, ki hoče do dna izvršiti delo, ki ga je pričel več let pred vojno. Poincarè je tisti mož, ki je zasnubil carsko Rusijo, bil je v gosteh pri tedaj mogočnem ruskem vladarju, ki je zastavil Franciji cvet ruskega naroda.

Poincarè je bil vodja trosporazuma, on je bil glavni mož, ki je sklenil železni obroč okrog do zob oborožene Nemčije, ki se je z mrzlično naglico pripravljala na to, kar je moralo priti. In njegova politika je prinesla Franciji sijajno zmago. Ni ji pa prinesla miru, ni ji prinesla zavesi neogroženosti, nasprotno je še povečala skrb zmagovalca pred sovražnikom, ki leži danes strt, ki se pa utegne dvigniti nekoč in vnovič pohoditi francoske cvetoče dežele in celo izbrisati iz zemljevida današnjo Francijo.

Canneška konferenca je ustavila svoje delo. Ni še znano, ali se bo nadaljevala. Poincarè stopi na Briandovo mesto. Toda tudi Poincarè bo moral računati z resničnostjo. Če bo dovolj močan, se bo oddaljil od Briandovih poti, toda ni izključeno, da bo tudi on v marsičem popustil.

Svetovno javno mnenje je danes silno razdraženo proti Franciji. In to svetovno javno mnenje je v glavnem izraz ameriške in angleške volje. In tej premoči stoji danes nasproti Francija, ki se noče nikakor odreči svojemu mestu pri solncu. Ali se bo Poincarèju posrečilo ohraniti to mesto svoji državi, nam pokaže bodočnost.

Vsak slovenski volilec pripelji vsaj še enega slovenskega volilca!

Conrad kot politik

Bivši avstro-ogrski general in načelnik generalnega štaba, Conrad von Hötzendorf, je začel objavljati svoje «spomine». Znano je, da posebno radi pišejo svoje spomine nekdaj veliki možje, ki so pa slednjič žalostno pogoreli.

Prvi zvezek, ki je izšel nedavno, se baví z razdobjem od leta 1906 do 1918. In ravno dogodki na začetku tega razdobja so posebno zanimivi, ker nam Conrad pripoveduje, kako je prišel v stike s — političnimi dogodki. «Spomini» pisca iz one dobe so pa zanimivi tudi zato, ker označujejo značaj, umstvenost in duševnost pokojnega nadvojvode in prestolonaslednika Franca Ferdinanda in pokojnega cesarja Frana Jožefa.

Conrad je postal v letu 1906. načelnik generalnega štaba. A to ne po svoji volji. Takorekoč iztrgali so ga iz prejšnjega službenega delovanja. Poprej je bil poveljnik divizije na Tirolskem in je računal, da svojo vojaško karijero zaključi kot poveljnik armadnega zbora v Gradcu. Sam priznava, da ni bil pripravljen za načelnika generalnega štaba. Zato se je tudi branil sprejeti tako tuje mu mesto, toda — vsilili so mu ga! Zgodilo se je z njim istotako kakor z ministrom za vnanje stvari grofom Berchtoldom, ki se je tudi branil, ker je vedel sam, **da je nesposoben za to mesto.** A ravno ta dva moža sta bila med prvimi povzročitelji svetovne vojne.

Imenovanje Conrada za načelnika generalnega štaba je izsilil nadvojvoda Franc Ferdinand, in sicer iz golega sovraštva proti generalu Pietreichu, ki ga je bil stari cesar namenil za to mesto. Kljubovalnost navzgor in zlohotnost navzdol sta bili namreč najizrazitejši «vladarski čednosti» na menjenega vladarja avstro-ogrske monarhije. Conrad priznava sam, da je prišel kot popoln tujec na to mesto. Niti osebnih razmer v generalnem štabu ni poznal, s politiko in politiki se pa sploh ni nikdar bavil. Politika da mu je bila «v visoki meri nesimpatična». A med dolžnostmi načelnika «generalnega štaba», je bilo tudi soodločanje pri vojaško-**političnih** vprašanjih». Tako je zašel Conrad v «nesimpatično» mu politiko.

Pozneje pa je isti Conrad vsiljeval cesarju in ministrom svojo — politiko! Notranje politike avstro-ogrske monarhije pa že celo ni prav nič poznal. Pravi na pr. «**Tako je habsburška monarhija nudila vsem narodom možnost za mirno uspevanje, za negovanje čisto narodnih interesov**». Na to se zgraža nad madžarizacijo narodnosti na Ogrskem, nad zatiranjem Malorusov po Poljakih, nad nasprotstvom, razpaljenim do sovraštva, med Srbi in Hrvati, Nemci in Čehi, nad iredentizmom Italijanov ter navaja svoje predloge za notranje-politično preosnovo, ne pa da bi živ krst kaj vedel, kdaj in kje bi se bil Conrad kaj trudil za izvedbo teh svojih «predlogov». Pri vsem tem pa ni prišel na to, **da je bilo ravno podžiganje medsebojnega narodnega sovraštva habsburške države po geslu: divide et impera!** Conrad ne ve nič, da so ravno iz take notranje-politične politike izvirale zunanje-politične težave, ki bi se bile dale polagoma rešiti ravno in edino le **z boljšo notranjo politiko!**

Tega Conrad ni razumel in je vir vsemu zlu videl le pri zunanjih sovražnikih. Ni vedel, da bi ti sovražniki sploh ne mogli izpodkopavati monarhije, **če bi bila ta res nudila svojim narodom možnost mirnega razvoja!** To svojo nevednost je pokazal Conrad zlasti s svojim razumevanjem za podonavsko monarhijo najusodnejšega vprašanja, jugoslovenskega, ki je povzročilo pogubo monarhije. Pretežni del srbskega naroda je živel v habsburški monarhiji. Če bi se bili ti Srbi dobro počutili, bi ne bila mogla tedanja mala Srbija «ogrožati» velesile — habsburške monarhije. Istotako kakor ne ogrožajo Nemčija, Francija in ne Italija Švice. Zakaj? Zato, ker se odlomki nemškega, francoskega in italijanskega naroda v Švici — dobro počutijo in so zadovoljni. Če bi bila Avstro-Ogrska postala druga, velika Švica, bi ji ne mogla postati nevarna ne Italija, ne Rusija, kaj še mala Srbija!

Conrad se je moral torej baviti tudi s politiko. Pri tem pa je ubiral narobe — poti. Mesto da bi bil silil k notranje-političnim reformam, je vso svojo pažnjo obračal zunanji politiki. Videl je, da je Avstro-Ogrska obkoljena od sovražnikov, ki bi se jih ne mogla ubraniti, če bi vsi hkratu padli nad njo. Ni pa vedel, da je bila n. pr. tudi Nemčija po svoji ustanovitvi v sličnem položaju. Bismarck se je bal, da bi mogla nekdanja Kavničeva zveza — Avstrija, Francija, Rusija — zopet oživeti. Kaj je storil, da prepreči to nevarnost? Izogibal se je skrbno vsemu, kar bi moglo povzročiti vojno! Conrad pa je prišel do nasprotnega sklepa: **vojna pridi čim prej!** Najprej proti Italiji, potem proti Rusiji in slednjič proti Srbiji in Črni gori. **Že v letu 1907 je zahteval vojno proti Italiji** in si je domneval, da nobena druga evropska država ne poseže v ta boj.

V letu 1908, po aneksiji Bosne in Hercegovine, ko je jugoslovensko vprašanje postalo pereče, je pa Conrad zasukal vrsto svojih namerovanih vojn. Zahteval je, najprej vojno proti Srbiji in morda tudi proti Rusiji. In zopet si je domišljal v svoji slepoti, da ista Italija, ki je dobro poznala njegove, nji sovražne načrte, ne pozabi take prilike za napad na drugod zaposleno monarhijo! Računal je, da bo Italija mirno gledala, kako Avstrija pobija Srbijo in Rusijo, domišljal si je, da bo mogel Srbijo «priključiti Avstriji» in da bo Italija mirno čakala, da pride na vrsto — ona sama!

Tedanjega ministra za zunanje stvari Aehrenthala, cesarja in prestolonaslednika je bil Conrad že pridobil za svoje načrte. Ker sta pa Srbija in Rusija v marcu 1908. odnehali, se je Aehrenthal zadovoljil z **diplomatičnim** uspehom in Avstrija je **proti volji Conradovi** odnehala od vojne!! A ta Conrad vidi v tem še danes najusodnejšo pogreško avstro-ogrske diplomacije!

Po tem svojem neuspehu se je Conrad v svoji spomenici od 21. februarja 1910 zopet povrnil k svojemu staremu vrstnemu redu vojn. Najprej je hotel premagati Italijo, potem Srbijo in to poslednjo «inkorporirati»! Pri tem pa pripoveduje sam, kako je že na svojih potovanjih leta 1881. opažal, da «velikosrbska» ideja globoko korenini v ljudstvu»! A to ga ni motilo. Še vedno je hotel, naj se Srbija s silo «inkorporira»!

Tu završuje dr. Henrik Kanner v «Prager Presse» prvi odstek svojih zanimivih razmotrivanj o Conradovih spominih, oziroma o usodnem poseganju tega generala v politiko. Vsekako pa so že ta razmotrivanja važen prispevek k poglavju o krivcih na strašni svetovni vojni!

Stari krivi računi

Naš narod na Goriškem, Notranjskem in na Koroškem je nastopil na občinskih volitvah kakor mora pač kazati in udejstvovati svojo voljo narod, ki se globoko zaveda svoje pravice **domačinstva** na zemlji, ki ga je rodila, ki jo obdeluje, ki jo ljubi z vso svojo dušo in svojim srcem, in ki — slednjič — hoče ostati neomajno zvest svojemu rojstvu.

Naši narodni nasprotniki ne morejo razumeti te ljubezni in te zvestobe... Menijo, da ni v skladu z interesi in življenskimi pogoji prebivalstva. Trdijo namreč, da je ta zemlja siromašna in da je z vsem svojim življenjem navezana na «prijateljsko razmerje» s sodeželani druge narodnosti.

To sicer ni res, ker vse gospodarsko življenje v deželi sloni na načelu vzajemnosti, na medsebojnem sodelovanju in izpopolnjevanju. Vsi dajajo in vsi prejemajo. Res je, da je bližnje zaledje s svojim gospodarskim življenjem navezano na veliko trgovsko mesto. Resnica pa je tudi, da trgovsko mesto ne more uspevati in se razvijati brez gospodarskih stikov z zaledjem.

Za danes se nočemo dalje prerekati o tem. Vprašali bi le drugorodne sodeželane: mari vprašuje otrok, je-li njegova mati lepa ali grda, bogata, ali siromašna? Ljubi jo, ker jo mora ljubiti, ker mu je narava zasadila ta plemeniti čut v njegovo dušo. Istotako je z ljubeznijo do rojstne grude in svojega rojstva. Ljubimo ju, ker ne moremo drugače, ker bi bili sicer **pokvarjenci**, nevredni, da živimo na tej zemlji; ker bi nas sicer pošteni svet ne mogel spoštovati.

Je sicer v našem narodu tudi takih pokvarjencev. Ali to so izjeme, ki le še bolj potrjajo za naš rod častno pravilo. Tu pa prihajamo do poglavja o starih krivih računih politike naših sodeželanov druge narodnosti. Od nekdaj že iščejo stike z našimi pokvarjenci, ki so se izneverili svojemu rojstvu: bodi, da so se obremenili s takim grehom vsled nezavednosti in nevednosti, bodi iz drugih umazanih razlogov. Na pomoči takih pokvarjencev pa so temeljili vedno vsi njihovi računi.

Začetkom sedemdesetih let — po razpustu okoliškega bataljona — so se začeli v tej naši tržaški občini narodni boji. Občinska uprava ni bila nič drugega nego izvrševalni organ stare italijanske liberalne stranke in je vso svojo moč nad prebivalstvom zastavljala v zasledovanje istega cilja, ki ga današnji italijanski nacijonalisti postavljajo občinski upravi tudi za bodoče. In ta cilj je (kakor se izražajo): «absorbiranje», to je — raznarodovanje neitalijanskega življa! Posebno v naši slovenski okolici je občinska uprava z vsem svojim aparatom zasledovala ta cilj z neverjetno trdovratnostjo. Oporo pa je iskala pri tem izključno le pri pokvarjencih v naših okoliških vaseh. Vaške načelnike in druge občinske organe je jemala edino le iz vrst neznačajnežev, nevednežev in nezavednežev, ki so potem zbirali okolu sebe zopet samo — sebi slične. Posledica temu je bila, da so vsi pošteni in dostojni elemente iz srca mrzili to slepo orodje občinske uprave, da je ta poslednja odbijala od sebe vse poštene ljudi. Mesto da bi pridobivala, je odganjala ljudstvo od sebe! Reči smemo, da je občinska uprava in ž njo italijanska nacionalistična stranka le pospeševala razmah našega narodnega gibanja po okolici. Občinska uprava in nacionalistično šovenstvo sta torej popolnoma zgrešila svoj cilj «absorbiranja» okolice. Delala sta krive račune. A te občinske volitve kažejo, da hočeta nadaljevati svojo politiko krivih računov napram našemu narodu v Julijski Krajini. Tudi sedaj so iskali pokvarjene življe, da bi sklepali «kompromise» v imenu «pomirjenja duhov» in «bratstva» med obema plemenoma. «Pomirjenja» in «bratstva», seveda, kakor si ga — oni mislijo. Naš narod naj bi se odrekel vseh svojih narodnih in političnih pravic, da bi mogli oni v miru in nemoteno vršiti svoje delo «absorbiranja» po vseh naših občinah! Naš narod na Goriškem, Notranjskem in Koroškem je temeljito prečrtal njihove krive račune. Povedal jim je, da morajo računati le ž njim, ne pa s posameznimi špekulanti, da se ne smejo dotikati njegovih pravic domočustva in da morajo spoštovati njegovo čutstvo. Zgodovina tržaške okolice se je ponovila na vsem Goriškem, Notranjskem in Koroškem. Odbijajo namesto da bi pridobivali! Njihova politika je politika starih krivih računov.

Občinske volitve po deželi

(Glej včerajšnjo «Edinost»).

O izidih občinskih volitev na Goriškem smo sprejeli še sledeče vesti:

17). **Solkan,** komunisti 274, nar. stranka 227. (kom. 11 st. nar. str. 4 st.)

18.) **Standrež,** komunisti 149, nar. stranka 93.

19.) **Miren,** komunisti večino, nar. manjšino.

20.) **Št. Peter,** čisto nar. lista 8 star., lista nevtralcev in komisarja 7.

21.) **Sv. Križ,** prva skupina 222, druga skupina 75 glasov.

22.) **Deskle,** komunisti večina, nar. stranka manjšino.

23.) **Steverjan,** nar. stranka večino, kom. manjšina.

24.) **Podgora,** nar. stranka 283, kom. 172. (nar. stranka 16 mandatov, kom. 4 man.

25.) **Vrtojba,** nar. stranka 211, kom. 202.

26.) **Plave,** kom. večina, nar. stranka manjšina.

27.) **Biljana,** socialisti večino, nar. stranka manjšino.

28.) **Dornberg,** mladinska lista 160 glasov, gospodarska delovna str. 120 glasov.

29.) **Devin,** Mešana lista 12 mandatov, čisto nar. lista 3 mandate.

30.) **Sovodnje,** nar. stranka 12 mandatov, kom. manjšino.

31.) **V Krminu** so zmagali komunisti z veliko večino.

32.) **Selo,** manjšino in večino nar. str.

33.) **Brestovica,** samo nar. stranka.

34.) **Vojsko,** več. nar. str., manjšino kom.

35.) **Črni vrh,** samo nar. stranka.

36.) **Pliskovica,** več. nar. str., manjšino komunisti.

37.) **Tolmin,** samo nar. stranka.

38.) **Log,** več. nar. str., manjšino soc.

39.) **Trenta,** več nar. stranka.

40.) **Soča,** več. nar. stranka.

41. **Čezsoča,** več. nar. str., manjš. kom.

42.) **Bovec,** več nar. str., manjš. kom.

43.) **Žaga,** več. nar. str., manjš. kom.

44.) **Cerkvenice,** samo nar. stranka.

45.) **Kobarid,** samo nar. stranka.

46.) **Sedlo,** samo nar. stranka.

47.) **Breginj,** samo nar. stranka.

48.) **Livek,** samo nar. stranka.

49.) **Idrsko,** samo nar. stranka.

50.) **Dreznica,** samo nar. stranka.

51.) **Valce,** samo nar. stranka.

52.) **Sv. Lucija,** samo nar. stranka.

53.) **Grahovo,** samo nar. stranka.

54.) **Ponikve,** samo nar. stranka.

55.) **Šentviška gora,** samo nar. stranka.

56.) **Cerkno,** samo nar. stranka.

57.) **Črnice,** samo nar. stranka.

58.) **Kal,** samo nar. stranka.

59.) **Tribuča,** samo nar. stranka.

60.) **Kanal,** samo nar. strank.

Sijajen volilni shod pri Sv. Mariji Magdaleni

V nedeljo popoldne se je zbrala na zborovanju velikanska množica volilcev prvega okraja vkljub jako slabemu vremenu. Ves potek zborovanja je bil tako veličasten, da nas je spominjal na nekdanje čase, ko nismo še uživali sedanje — svobode. Volilci so sledili pazno izvajanju govornikov, posebno pa kandidatov, katere so burno pozdravljali in jim burno odobravali.

Predsedoval je bivši okoliški zastopnik Anton Miklavec, ki je v svojem pozdravnem nagovoru naglašal veliko krivico storjeno naši okolici s Salatovo volilno novotarijo. Spominjal se je minulosti, ko so znali naši okoličani redno storiti svojo dolžnost, tako da je tudi sedaj brezdvomno, da bodo složno in zvesto nastopili za svoje domače kandidate. Omenjal je še one nesrečne volitve, ko je vsled domače nesloge zmagal v škedenjskem okraju Banelli in kako porazno je to delovalo na razpoloženje naših volilcev, ki od tedaj vedno vedo, kaj je njihova dolžnost.

Ko se je dvignil kandidat dr. Slavik mu je občinstvo priredilo prisrčno ovacijo. Najprej je govornik sporočil pozdrave odsotnega predsednika in kandidata dr. Wilfana, ki je moral nenadoma odpotovati radi nove rodbinske nesreče. V imenu zbranih je izrekel dr. Wilfanu splošno sožalje, čemur so prisotni soglasno pritrdili. Nato je govornik izrazito poudarjal krivico, s katero se hoče naši slovenski okolici zadati hud udarec. Vzrok temu nasprotstvu je iskati v nerodni politiki tržaške gospode, kateri ni prav nič na srcu procvit občine, ampak le sovinistični cilji, ki so le na škodo trgovskega mesta. Mesto je imelo doslej le koristi od okolice. In dejstvo, da so dosedanji zastopniki okolice posegli odločno v občinsko politiko, ni bilo nikomur v škodo, marveč se da dokazati, da so naši zastopniki preprečili marsikak zgrešen in za občino čisto škodljiv ukrep. Odkar se je po vstrajnem delu svoječasno sprejel novi volilni red, je okolica dvakrat izvolila dvanajstorico svojih domačih kadidatov, ki so skrbno in vztrajno skušali sodelovati pri občinskem gospodarstvu vkljub zagrizenosti italijanske večine. Ali delovanje te poslednje je bilo vedno le politično in se ni prav nič oziralo na ogromne potrebe modernega trgovskega mesta. Zato je bilo to gospodarstvo že prej skrajno zavoženo, a zadnja leta se je le še poslabšalo.

Trst živi od svojega pristanišča in od svojega zaledja. Za svoj napredek se ima Trst zahvaliti svojemu položaju v minulosti. Sedaj pa se je ta položaj temeljito izpremenil vsled svetovne vojne. A namesto, da bi vladajoča stranka skrbela za trgovino Trsta s tem, da bi jemala ozir na slovenski okoliški življ, ki kulturno pripada jugoslovenskemu plemenu, ki ima lastno samostojno državo v najbližjem zaledju Trsta — smatrajo ti nerodni politiki za potrebno, da politično in gospodarski zatirajo domači slovenski življ in s tem presekajo vse vezi, ki so spajale to ozemlje z zaledjem. Ti gospodje delujejo torej le v očitno škodo Trsta in njegove trgovine, a sami so se izkazali doslej povsem nesposobne za dobro občinsko gospodarstvo. Ako primerjamo Trst z drugimi večjimi mesti, vidimo takoj, kako zanemarjen je v vseh življenskih potrebah. Nima zadostne vode, nima potrebnih prometnih sredstev, a, kar je gotovo najhujše, so njegove žalostne zdravstvene razmere. Trst še danes nima kanalizacije, tako da je vse mestno podzemlje popolnoma okuženo.

Okoliški zastopniki so znali doslej braniti in zastopati potrebe okolice in so dokazali s tem, da so potreben činitelj pri občinski upravi. Ako bi se posrečilo oropati okolico njenega zastopa z novo volilno uredbo, bo ta politični pogrešek tudi na škodo mesta samega, ker izgubi sodelovanje ljudi, ki ljubijo svoje rodno zemljo vsaj tako, če ne več, kakor dosedanji gospodarji, ki so dovolj dokazali, da niso kos svoji nalogi.

Ta izvajanja govornika so napravila na občinstvo globok vtis, ki se je izražal v krepkih medklicih in viharnem pritrjevanju.

Burno pozdravljen je nastopil nato kandidat dr. Dioniz Godina, ki je opisal v krepkih besedah namen, ki ga zasleduje Slovenska Narodna stranka pri volitvah. V prvi vrsti moramo s svojim samostojnim nastopom dokazati, da smo politično zreli in zaveden narod. Kakor tak zahtevamo, da sami upravljamo naše občinsko gospodarstvo potom zastopnikov naroda, ki so edini sposobni spoznavati njegove potrebe in edini voljni zastopati njegove interese ter braniti njegove pravice. Zato bodi naš nastop enodušen protest proti temu, da so z novim volilnim zakonom oropali našo okolico stare pravice do lastnega zastopstva v mestnem svetu. — V drugem redu je namen našega volilnega boja, da si ohranimo svoje kulturne pridobitve, in da na podlagi števila volilcev lahko na drugem mestu uveljavimo svoje zahteve, da se nam zopet odprejo zaprte šole. Edino le pouk in vzgoja v materinem jeziku vzgoji dobrega občana in državljana. Naš otrok, vzgojen v tuji šoli, od tujega učitelja, ne more razumeti svojih starišev. Začne se sramovati svojega očeta in matere in izgubi spoštovanje in s tem tudi ljubezen do njiju.— Zato ne bo glas, oddan pri nedeljskih volitvah imel pomena samo za to občinsko zastopstvo, ampak se bo raztegnil njegov pomen čez našo človeško dobo. Dolžni smo nastopiti v volitvah ne samo radi nas, ampak tudi radi onih, ki pridejo za nami, kakor tudi radi spomina na pošteno delovanje in trud naših starejših.

Govornik je nato razložil volilni red in način glasovanja ter je v kratkih črtah orisal zadnjo zgodovino Trsta in propasti njegove bujne trgovine, katere so krivi v veliki meri ravno tisti, ki pravijo, da so odrešili Trst. — Odrešili nas niso v gospodarskem oziru, še manj pa so s svojo duševno kulturo doprinesli zvišanju naše vstrajne vrednosti. Govornik se je dotaknil programa naše stranke in ga omejil na dve glavni točki: V narodnem pogledu hočemo ostati živa veja mladega drevesa, v katerem je zdravi sok in kateremu je vsojeno, da rodi krasne sadove. In čemu bi se odrekli svoje narodnosti, ko vidimo jasno po nasprotniškem uradništvu, trgovstvu kakor tudi priprostem ljudstvu, da niso niti malo boljši od nas.

Govornik je prešel po zaključku svojega govora na nastop naše stranke v gospodarskem oziru. Naša stranka je doslej osredotočila v gospodarskem oziru svoje delovanje na zadružno organizacijo, katera edina more pomagati na noge našemu delavcu in kmetu. Že zaradi značaja našega naroda mora biti naša stranka vedno na strani slabih in revnih, ker pretežna večina slovenskih volilcev sestoji iz delavnega ljudstva.

Ves razvoj ruskega komunizma se je ustavil pri zadružništvu, ki je na prvem mestu v vsakem gospodarskem programu.

Govornik je zaključil svoj govor, poudarjajoč da se smernice naše stranke ne istovetijo s smernicami tukajšnje komunistične, ker poleg gospodarskih koristi moramo mi braniti tudi narodnostne pravice našega ljudstva, ki so ogrožene bolj kot kedaj prej.

Razmere, v katerih živimo — je zaključil govornik — so take, da je dolžnost vsakega Slovenca, da se udeleži volitev in da pripelje tudi svoje znance na volišče volit za slovensko narodno listo.

(Dalje jutri).

Dnevne vesti

«La Nazione» posveča v tem volilnem boju posebno pažnjo nam Slovencem, našim ukrepom in izjavam. Bavi se z nami dan za dnem. V svoji včerajšnji številki prinaša članček, kjer nam podtika «prazen strah». Ker da vemo, da bo izid volitev v Trstu za nas neugoden, pa da vendar kričimo v svet, da so Italijani sklenili, da morajo Slovenci izginiti in se umakniti v svoje «kaverne» in na svoja «gnojišča». (Beseda je kaj — dehteča!) To da je neumesten «romanticizem». Italijani da niti ne mislijo na to, da bi pregnali Slovane na Jobovo smetišče. **Pač pa da bo moral polagoma izginiti slovenski nacionalizem,** kakor da kažejo volitve v Sežani in Nabrežini! Tam da se je dosegel sporazum med Italijani in Slovani, toda brez slovanskih nacionalistov! Kako lepo se zna «Nazione» igrati z besedami in pojmi! Slovanov noče «Nazione» izganjati, pač pa narodne Slovane! Razumemo dobro to latinščino laškega lista. Slovani bodo v božjem imenu smeli tu živeti, ako se bodo zadovoljevali z vlogo helotov v političnem in narodnem pogledu! «Nacionalni» ne smejo biti, če nočejo, da jih zadene usoda izgnanstva. Slovani naj le bodo, samo ne smejo kazati tega ne z besedo, ne z dejanji, ne s kakimi zahtevami! Hočete-li več dobrote?! Res, blage duše sedijo v uredništvu «Nazione»! Le nekaj je vmes, ki ne gre prav v sklad s tem tolmačenjem narodnega pomirjenja v tržaškem listu. To namreč, da so neštete občine širom dežele pokazale, **da drugače mislijo in čutijo, nego pa izvestni volilci v Sežani!!** E, draga «Nazione», tudi iz sežanske moke ne bo sladkega kruha za tvoja usta!

«Nazione» nam očita tudi, da smo hudi na slovenske socialiste in komuniste, ker slabijo naše slovenske vrste. Istotako da se morejo Italijani hudovati na svoje socialiste in komuniste, ki da tudi slabijo italijanske vrste. «Nazione» meni, da smo torej — kvit! Počasi, počasi! Tu ni analogije! Kajti stvar je bila vedno in bo tudi sedaj taka, da bodo slovanski socialisti in komunistični glasovi **narodnostno** odtrgani od našega tabora, dočim se bodo glasovi vseh, torej tudi slovanskih socialistov in komunistov narodnostno prištevali italijanskemu taboru! Glasovi le-teh bodo le politično izgubljeni za italijanstvo, narodnostno pa ne! Tudi ti bodo šteli, ko se bo razglašalo v svet — italijanstvo Trsta! Tako je, draga «Nazione», in nič drugače!

«Novi Rod» in inž. D. Gustinčič. Prejeli smo: «Zveza učiteljskih društev» je pred letom dni zapazila vrzel, ki je nastala in se širila po vpeljavi raznih priličnih čitank v naše šole. Kot protiutež je začela izdajati mladinski mesečnik «Novi Rod», ki mu je bil namen porušiti poti, ki peljejo v analfabetizem. O «Novem Rodu» se je že mnogo govorilo in tudi pisalo. Vsi so spoznali važnost tega lista in na splošno je bila večina čitateljev zadovoljna tudi z vsebino.

V zadnjem «Delu» pa čitamo članek inž. D. Gustinčiča v katerem pravi: «Proč s historijonosnim «Novim Rodom»! Zakaj? Ali zato, ker nima politične barve? Ali morda zato, ker se ne naberejo čitateljem resne življenske gube trpljenja na čelu? «Učiteljski list» mora biti vaš list, list vaših gojencev in njihovih starišev!» pravi dalje gosp. inženir. A ne pove, kaka bodi vsebina takega «Uč. lista».

Je pač tako: Vsi nismo junaki, ki bi vzbujali in negovali že v otrocih najnižje instinkte s tem, da bi jih učili sovražiti tistega, ki stoji slučajno nad nami in s tem, da bi jim dali namesto ljubezni cepce in sekire v roke ter jih pripravljali za tisti čas, ki mu nekateri pravijo revolucija, drugi pa — maščevanje.

Odgovornost bi bila prevelika — za to nismo vsi junaki! Trditev, da si učitelji ustvarjamo z «Novim Rodom» nove sovražnike in ljudi, ki nas bodo zaničevali, se mi ne zdi resna.

Zakaj bi sovražil otrok človeka, ki mu enkrat na mesec skuša podati košček domačega narodnega slovstva, četudi fantastičnega, tega ne morem razumeti.

Ne, ne disfacizem ne privede nikamor naprej. K večjemu doseže, da menja ta ali drugi «tempelj» gospodarja. In kar nas je nejunakov bomo tam, kjer smo bili. S strankarsko strastjo pisanim člankom nam ni pomagano, treba je pokazati na razvalinah «staroslavnih malikov» nov «tempelj», tako da ga lahko otipamo. In potem bomo sodili. Besede pa, ki imajo samo namen podirati, dosežejo kvečjemu to, da vzkliknemo začudeni: Neverjetno, kam privede strankarska strast! I. R.

* **Selitveni urad** javlja prizadetim strankam da izseljeniški vlak odide z Trsta dne 23. t. m popoldne iz postaje Sv. Andreja. Naloženo v vagone mora biti v pondeljek dopoldne. Stranke iz dežele morajo pravočasno naložiti, da tako pravočasno dospejo na postajo Opčine oziroma Divačo do tržaškega vlaka.

Odvadal Danes, dne 19. t. m. se bo vršila redna krožkova seja točno ob 20. uri v navadnih prostorih. Naj ne izostane nihče! Tajnik.

«Kmetijska Zadruga» v Trstu sporoča vsem svojim članom in odjemalcem, da so vsa naročena semena že prispela.

Semena so najboljše kakovosti glede kaljivosti in čistosti. Cenj. odjemalci jih lahko dobijo po konkurenčno nizkih cenah v skladišču Via Raffineria 7.

Iz tržaškega življenja

Odmevi roparskega umora v menjalnici Bolaffio. Šofer Josip Pecchiar, — o katerem govore nekateri meščani, da je bil v zvezi z zločinci, drugi zopet, da je nedolžen, — je stopil po pretresljivem umoru v menjalnici Bolaffio v ulici Dante Alighieri v ospredje zanimanja. Kakor znano, je bil šofer že večkrat zaslišan. Toda vsakikrat je izjavil eno in isto.

* * *

Stari uradnik v menjalnici Bolaffio Zaccutti, ki se je nahajal za časa umora v menjalnici, je izjavil, da so se pojavili v prostoru trije zločinci, četrti je moral stati pri vratih. Druge priče so zopet trdile, da so bili štirje, dočim je šofer Pecchiar izjavil, da sta stopila v njegov avtomobil samo dva potnika, ki sta po dovršenem činu izstopila v ulici Fabio Severo. Iz tega je razvidno, da sta se pripeljala dva zločinca z avtomobilom pred Bolaffijevo menjalnico, druga dva sta pa čakala pred njo. Potemtakem so trije stopili v menjalnico, četrti je pa stal pred vrati in vohunil. Po storjenem umoru sta planila dva zločinca v Pecchiarjev avtomobil, druga dva sta jo pa mahnila po drugi poti. Neki mladenič je izjavil, da se je nahajal na dan umora okoli 2'30 v ulici Fabio Severo. Tedaj je zapazil rudeč avtomobil, s katerega je pokukal sumljiv neznanec. Kmalu potem je pridrvel po isti ulici drug avtomobil, s katerega sta izstopila dva neznanca. Eden je zakrival z robcem lice. Oba sta nato stopila v rdeč avtomobil. Poslednji je oddrvel proti Opčinam. Iz tega je torej razvidno, da so bili tolovaji domenjeni, da se počakajo v ulici Fabio Severo in se z drugim avtomobilom odpeljejo v določeni kraj. Policijske preiskave se še vedno nadaljujejo, toda do sedaj brez uspeha.

* * *

Včeraj popoldne se je vršil pogreb umorjenega Ezia Bolaffia. Pogreba se je udeležilo ogromno število Bolaffijevih prijateljev, znancev, sorodnikov in občinstva.

Kruta mati. Pred nedolgim časom smo poročali v našem listu, da se je našel na nekem travniku v ulici Navali novorojenček. Sedaj smo izvedeli, da je aretirala policija kruto mater, ki se piše Virginija Provedani, stanujoča v ulici Giambatista Carli. Provedanijeva je trdila, da je nedolžna. Toda priče so dokazale, da je kriva.

Tatvina. Preteklo noč so vdrli neznani tatovi v manufakturno trgovino Mice & Co. v ulici Trento in odnesli za 20.000 lir raznovrstnega blaga.

Obesil se je. Krojač Anton Aichmayer, stanujoč v ulici dei Cunicoli št. 7, se je obesil pred snočnjim v svojem stanovanju. Domači so ga našli že mrtvega. Dozdeva se, da si je vzel življenje radi neozdravljive bolezni.

Neznanka na vodnjaku. Bilo je pred včerajšnjim pozno po noči, ko se je vračal neki gospod iz mesta po ozki, samotni ulici Calvola proti domu. Gospod je dospel malone na konec omenjene ulice. Tedaj je zapazil na desni strani ulice onstran meter visokega zida žensko razkuštranih las, ki je stala na vodnjaku in skušala na vsak način dvigniti lesen pokrov. V gospodu se je vzbudil sum, da namerava neznanka skočiti v globoki vodnjak. Hotel jo je na vsak način rešiti: preskočil je zid, stopil k njej, jo prijel za roko in ji dejal s tresočim, komaj slišnim glasom:

— Gospodična... Kaj delate tu ob tej pozni uri?

Neznanka, mladenka — kostanjevih las — v šestnajstih letih, mu je dolgo zrla v oči, a besedice si ni upala izpregovoriti.

— Kaj vam je gospodična? Vi jočete... — jo je vprašal vdrugič gospod.

Mladenka je globoko vzdihnila, kakor da se hoče otresti notranje bolesti, in nato na glas zaplakala, kakor otrok... Gospod jo je pomiril, nato je dejala mladenka še vedno z jokavim glasom:

— Nimama več obstanka na svetu. Vrgla se bom v vodnjak...

Pri teh besedah se je skušala izviti iz gospodovih rok in skočiti v vodnjak. Toda on je zbral skupaj vse moči in jo zadržal, da ni skočila v vodnjak.

— Gospodična, vi ste blazni... Povejte... povejte, kaj vas žene do tega koraka.

In mladenka mu je odgovorila, da mu tega ne more povedati, sicer bi to povečalo njeno žalost. Gospod jo je potolažil in pregovoril, da je zapustila nesrečno mesto in šla domov, kjer so jo pričakovali stariši v velikih skrbeh.

Vesti z Goriškega

Občinske volitve v Nabrežini. Občinske volitve so se vršile povsem mirno. Izvoljenih je 10 Slovencev in 5 Italijanov. Zadnjih bi ne bilo toliko izvoljenih, da se ni na predvečer volitev naša stvar vsled nerodnosti nekaterih domačinov po nepotrebnem malo pokvarila.

Volitve v Podgori. Potek volitev je bil nad vse miren. To pot so se komunisti prav dostojno vedli. Le nekaj njih laških pristašev je od časa do časa rabilo kake grozilne besede. Nasilstvo pa res niso izvajali. Vidi se pa, da imajo slovenski komunisti veliko več izobrazbe nego njih laški sodrugi. Sami so se zgražali nad početjem te mladine, ki je že v noči pred volitvami prav grdo pomazala čisto nove hiše. Pričakujemo od treznejših mož, da bodo v bodoče zabranili tako početje, ki ne dela časti nobeni stranki.

Sedaj pa na delo!

Z večino približno 120 glasov nad komunisti so bili izvoljeni sledeči kandidati slovenske narodne stranke:

Ivan Bensa, Štefan Bregant, Mohor Dominiko, Jožef Figel, Inž. Franc Fogar, Anton Gravnar, Anton Klančič, Josip Klavčič, Miha Marinič, Valentin Miklus, Josip Nemec, Andrej Paglavec, Franc Primožič, Henrik Sošol, Anton Terpin, Albin Terčič. — Komunisti dobe štiri može.

Iz Vrtojbe. V nedeljo dne 22. januarja 1922 ob 1. pop. ima «Slov. Čitalnica» svoj redni letni občni zbor v društvenih prostorih. Odbor.

Volilni boj v Gorici postaja med Italijani tu pa tam precej hud. Celo uredniki nasprotnih si glasil so se začeli po stari, ne samo časnikarski metodi, med seboj napadati. Tako je glavni urednik lita «La voce d'Isonzo» Carlo Luigi Bozzi napadel na cesti glavnega urednika lista «Il popolo Friulano», seveda z besedami. Gospoda sta se ločila s prijaznim: «Cretini!» in «O che idiota!» S tem stvar še ni končana. Urednik «La Voce» se je hvalil v neki kavarni, da je urednika od «Popolo F.» oklofutal. Zdaj seveda gre stvar dalje. Istotako se nemilo bijeta Camisi in Diblas. Pri tem seveda padajo v časopisju najhujši očitki, posebno to, ali je bil ta ali oni avstrijakant, ali se je bratil v Wagni s Štajerci itd. Če bo šlo tako dalje, bodo goriški Italijani počasi drug drugega prepričali, da so prav za prav vsi avstrijakanti. To se bodo gledali. Italijane zanima, kot smo izvedeli iz zasebnega vira, zelo, kako se bodo Slovenci zadržali pri volitvah. Disciplinirano! To je edin odgovor za danes.

—v—

Volitve na deželi. Nekateri italijanski listi prinašajo rezultate volitev v slovenskih občinah in označujejo posamezne skupine, struje, ki so v glavnem nastale samo radi posebnih krajevnih razmer, pogosto tudi, radi osebnosti, z različnimi imeni, kot konservatori, liberali, klerikalci, antiklerikalci itd. To ni točno. Saj je znano, da so še v predvojnih časih pokazale občinske volitve vse drugačne rezultate za stranke kot pa državnozborske volitve. Tu se ljudje nikoli ne delijo tako strogo po svetovnem in gospodarskem prepričanju, ampak pridejo v poštev čisto lokalne razmere in kot zgoraj omenjeno — tudi osebnosti le prepogosto. V posameznih vaseh, kjer sta bili dve skupini, smo videli, da so bili v obeh skupinah pristaši bivših strank. Zato s tega stališča volitvam po deželi ne predpisujemo tiste važnosti kot nekateri, razen v onih občinah, kjer pridejo močno Italijani in komunisti v poštev.

—v—

Lože pri Vipavi. Občni zbor «Kmetsko-izobraževalnega društva» v Ložah pri Vipavi se bo vršil v soboto, dne 21. t. m. ob 6. uri zvečer z običajnim dnevnim redom v društvenih prostorih v Ložah.

V slučaju nezadostne udeležbe društvenikov se bo vršil občni zbor uro pozneje ob vsakem številu rednih članov. — Odbor.

Volitve v Gorici. V Gorici se razne stranke s silno težavo pripravljajo za prihodnjo nedeljo. Kamori gre za to, da bi se ohranila, drugim je zato, da vrže kamoro in pride na krmilo. Posamezne skupine niso dovolj močne, da bi bile gotove svoje zmage, ampak bo treba kompromisov in žrtev. Zato tisto čakanje in nervozno tipanje na desno in na levo, kot bi iskale ravnotežja, a ga ne morejo najti. Vendar se zdi kljub vsemu, da Bombig ni imel še nikoli tako omajanega stališča, odkar sedi na tem mestu kot ga ima danes, ko ital. strank ne drži več skupaj narodna fraza in v slovensko nevarnost v Gorici že nihče več resno ne veruje, ko vendar ščiti Italijane cela država. Je pač tudi v Gorici mnogo ljudi, ki so spoznali za živo potrebo, da kamora mora pasti pa naj pade tako ali tako, saj je že dovolj dolgo tlačila meščane. Za mesto Gorico bodo občinske volitve mnogo zanimivejše kot državnozborske in gotovo je, da bodo pokazale tudi drugačne rezultate.

Goriški tramvaj. Po dolgem času in po neštetih preizkušnjah nam je napravila mestna občina za nedeljo dne 15. t. m. vendarle darilce v obliki tramvaja, ki je bil na ta dan slovesno izročen prometu. Slovesno — to se pravi: zastava od spred in od zad ali od zad in od spred — saj pri tramvaju ne moreš nikoli vedeti katera je sprednja ali zadnja stran. S tem so se mestni očetje hoteli na lep način prikupiti goriškim volilcem, ki so morali na ta dan gaziti brluzgo po mestnih ulicah. Kdor je hotel, se je lahko popeljal za 40 c in premišljeval, kako dobro je, da imamo Bombiga za župana, ki nam je pripravil to ugodnost ravno ko je zapadel sneg. Če je to dejstvo kaj prida otajalo srca goriških volilcev, to bomo videli prihodnjo nedeljo mi in Bombig tudi. Tramvaj nam pa le ostane in prihranili si bomo marsikak vinar in to in ono dolgo pot poleg časa.

Novi časopis. Gorica ima časopisov toliko, kolikor umazanih ulic. Za «Popolo Friulano» je pričel izhajati tednik «La Gazzetta Friulana» ki se tiska pri Paternolliju. List je nepolitičen in nosi geslo: «Reklama je duša trgovine». Tedaj trgovski list, ki je brezplačen na dveh straneh in ga razdeljujejo po kavarnah, restavracijah in drugih javnih lokalih Julijske Benečije.

Z nožem. Grozovit slučaj se je dogodil v Savodnjem. Delavec Franc Devetak, 45 let star, je šel v gostilno, da bi popil kozarec vina. Ko je stopil iz gostilne, ga je nekaj metrov proč napadel tuj človek in ga zabodel v trebuh. Neznanec, ki ga ranjenec ni mogel prepoznati, je zbežal. Bila je tedaj šele 5. ura popoldne. Devetaka so prenesli v deželno bolnišnico, kjer se nahaja v zelo nevarnem stanju.

Sneg v Gorici. V Gorici je zapadel sneg tako pošteno, da že dolgo vrsto let ne pojmijo tega. Eni pravijo, da takega slučaja še sploh ni bilo, drugi trde, da pred 16. leti. Naj bo temu že kakorkoli, to je gotovo, da se sneg to pot ni samo pokazal za en dopoldne, kot je bilo v navadi prejšnja leta, ampak je obsedel in se mu še kar nič ne mudi stran. Zato nima za Goričane tistega idiličnega pomena kot drugekrati, ko so se ga v par urah jedva malo navžili in se nakepali. Letos ga je treba vzeti resno, orati in kidati. Menda v Gorici nimajo niti pravih priprav za uspešen boj proti snegu, ali pa mestni očetje ne morejo od samega začudenja do sape, da se jim je zdaj ob najhujšem delu za volitve natepel še ta potepuh na vrat. No pa upamo, da bo sneg počasi skopnel s kamoro vred, ostalo bo le še par žalostnih sneženih možicev, ki jih je zgradila «mularija», dokler se ne zrušijo še ti. Srečno pot snegu in Bombigu!

Najdena trupla. V Sv. Križu pri Ajdovščini so našli truplo neznanca, ki je bil star kakih 35 let in oblečen v delavsko obleko. Pri njem so našli slovenski molitvenik. — Nekaj otrok iz Bilj je našlo ob Vipavi truplo, ki so ga indentificirali za Jožefa Besednjaka, starega 79 let.

Drobne vesti. V stanovanju Petra Pinausig in Frančiška Sirk v Podgori so dobili orožniki ob preskavi 2600 kg sumljivega blaga, ki so ga vzeli. — Miha Breščak iz Št. Petra je bil okraden za 11.000 lir raznega blaga in denarja.

Vesti iz Notranjskega

Iz Idrije. Občinski komisar v Idriji nam je poslal ta-le proglas s prošnjo, naj ga objavimo:

Županstvo mesta Idrija. Meščani! Po približno treh letih zapuščam upravo občine in jo izročam v roke od Vas izvoljenega zastopstva. Da se mi je v tej dobi posrečilo izvršiti nekaj malega v korist in blagor celote, sem dolžan odkritosrčno hvalo Vam vsem, ki ste mi v polni meri izkazovali zaupanje in naklonjenost, kakor tudi uradnikom, ki so s svojo marljivostjo in nadarjenostjo sodelovali v dober procvit uprave.

Sprejel sem delo v najtežavnejši dobi, posebno težko vsled nesrečnih gospodarskih razmer, v katerih se je občina nahajala. Že obresti najetih posojil so bile zelo težko breme za bilanco; naprave in dela za javno uporabo in potrebo so bila v slabem stanju in niso zadostovala potrebam prebivalstva. Uporabil sem vse svoje sile, da odpravim primanjkljaj in opomorem denarnemu stanju občine, da popravim in obnovim naprave in dela potrebna življenju meščanov.

Danes so naprave za javno uporabo v najboljšem stanju, občina nima več dolgov in njeno premoženje se je pomnožilo vsled pridobitve, poprave in obnove nepremičnin; na podlagi stanja denarnih vlog in izplačanih vsot se je poslovodstvo za december 1921 zaključilo z razpoložljivo aktivno vsoto L 130.000.

Meščani! Vaše izvrstne nravne in umstvene sposobnosti Vam dajajo pravico stremiti k bodočnosti miru in blagostanja.

Vam moj prisrčni pozdrav in moja najiskrenejša voščila.

Idrija, dne 13. januarja 1922.

Izredni komisar **L. Briganti.**

Op. ur. Koliko odgovarjajo navedbe v tem proglasu resnici, o tem bo seveda poklican soditi novi občinski zastop. Tu naj le naglasimo, da nam o gosp. Brigantiju niso prihajale pritožbe, kakor proti večini občinskih komisarjev ali gerentov. Naša zavedna Idrija pa mu bo ohranila gotovo prijeten spomin, ako ga je zares zaslužil.

Volišča za občinske volitve v Trstu

V smislu 50. člena kraljevskega odloka od 7. oktobra 1921. štev. 1393 daja izredni komisar za Trst in okolico na znanje, da se bodo po naredbi Generalnega civilnega komisariata za Julijsko Krajino od 3. januarja 1922. štev. II — 254 — 13 vršile v nedeljo 22. januarja 1922. volitve občinskega sveta v številu osemdesetih članov.

Volilna opravila se pričnejo ob osmi uri.

Volišča so nastopna:

1. sekcija: šola v ul. Sanità 20.
2. sekcija: šola v ul. S. Giorgio 6.
3. sekcija: ženski licej »Giosuè Carducci« v ul. Madonna del Mare 11.
4. sekcija: šentvidska ljudska šola v ul. C. Combi 1.
5. sekcija: šentvidski otroški vrtec v ul. T. Mamiani 2.
6. sekcija: telovadnica v ulici della Valle 3.
7. sekcija: šola »Felice Venezian« v ul. Riborgo 10.
8. sekcija: šola »Felice Venezian« na Piazza vecchia 1.
9. sekcija: občinski rikreatorij za Staro mesto v ul. Castello 4.
10. sekcija: otroški vrtec v ul. dell'Asilo štev. 4.
11. sekcija: šola v ul. S. Nicolò 26.
12. sekcija: šola v ul. Mazzini 25.
13. sekcija: gimnazija »Dante Alighieri« v ul. G. Corsi 1.
14. sekcija: šola v ul. R. Manna 7.
15. sekcija: šola v ul. S. Anastasio 13.
16. sekcija: mestni ženski licej »Riccardo Pitteri« v ul. S. Anastasio 15.
17. sekcija: šola v ul. F. Rismondo 8.
18. sekcija: šola v ul. S. Francesco d'Assisi 42.
19. sekcija: šola v ul. S. Francesco d'Assisi 25.
20. sekcija: šola v ul. P. Kandler 4.
21. sekcija: šola v ul. G. Gatteri 3.
22. sekcija: šola v ul. Ugo Polonio 4.
23. sekcija: realka »Galileo Galilei« v ul. Ugo Polonio 6.
24. sekcija: obrtna šola v ul. C. Battisti štev. 31.
25. sekcija: šola v ul. U. Foscolo 13.
26. sekcija: šola v ul. Parini 1.
27. sekcija: šola v ul. dell'Istituto 14.
28. sekcija: otroški vrtec v ul. A. Manzoni 14.
29. sekcija: frančiškanski rikreatorij v ul. D. Rossetti 38.
30. sekcija: otroški vrtec v ul. A. Manzoni 14.
31. sekcija: šola v ul. Donadoni 20.
32. sekcija: šola v ul. Donadoni 22.
33. sekcija: šola v ul. Media 2.
34. sekcija: šola v ul. Ferriera 1.
35. sekcija: otroški vrtec v ul. dei Pallini 2.
36. sekcija: mestna realka »L. da Vinci« v ul. P. Veronese 1.
37. sekcija: otroški vrtec v ul. Antenorei 14.
38. sekcija: šola v ul. A. Vespucci 2.
39. sekcija: šola v ul. Scuola nuova 14.
40. sekcija: šola v ul. della Bastia 2.
41. sekcija: šola v Largo del Pestalozzi štev. 1.
42. sekcija: šola v ul. dell'Istria 22.
43. sekcija: otroški vrtec v Gornji Čarboli pol. štev. 386.
44. sekcija: italijanska šola v Škednju pol. štev. 46.
45. sekcija: Legin rikreatorij v Škednju pol. štev. 183.
46. sekcija: šola na Katinari, Sv. M. M. sp. pol. štev. 1141.
47. sekcija: Villa Sartorio, Sv. M. M. gor. pol. štev. 722.
48. sekcija: Villa Sartorio, Sv. M. M. gor. pol. štev. 722.
49. sekcija: občinski rikreatorij »G. Padovan« v ul. Settefontane 216 (vhod z desne).
50. sekcija: občinski rikreatorij »G. Padovan« v ul. Settefontane 216 (vhod z leve).
51. sekcija: občinski rekreatorij na Kjadinu (Sv. Alojzij).
52. sekcija: občinski rikreatorij v ul. dello Scoglio, Vrdela pol. štev. 8.
53. sekcija: slovenska šola na Vrdeli pol. štev. 911 (vhod z desne).
54. sekcija: slovenska šola na Vrdeli pol. štev. 911 (vhod z leve).
55. sekcija: italijanska šola na Vrdeli.
56. sekcija: ženski licej »R. Pitteri« v ul. Commerciale 24.
57. sekcija: otroški vrtec v Rojanu pol. štev. 22 (Vicolo delle Rose).
58. sekcija: slovenska šola v Rojanu, Greta pol. štev. 1.
59. sekcija: italijanska šola v Rojanu, Greta pol. štev. 1 (vhod v ul. Giacinti).
60. sekcija: italijanska ljudska šola v Barkovljah pol. štev. 50.
61. sekcija: ljduska šola v Sv. Križu pol. štev. 233.
62. sekcija: ljudska šola na Opčinah pol. štev. 483.
63. sekcija: ljudska šola na Gropadi pol. štev. 92.
64. sekcija: ženski licej »G. Carducci« v ul. Madonna del Mare 11.
65. sekcija: ljudska šola »Fondazione Morpurgo« v ul. Calvola 7.
66. sekcija: otroški vrtec v ul. dell'Asilo 4, II. sedež.
67. sekcija: rikreatorij za Staro mesto v ul. Castello 2.
68. sekcija: gimnazija »D. Alighieri« v ul. Trento 14.
69. sekcija: šola v ul. R. Manna 5.
70. sekcija: šola v ul. F. Rismondo 10.
71. sekcija: realka »G. Galileo« (vhod iz ul. XX. Settembre 26).
72. sekcija: šola v ul. U. Foscolo 13.
73. sekcija: šola v ul. Ferriera 1.
74. sekcija: šola v ul. Scuola nuova 12.
75. sekcija: šola v ul. dell'Istria 20.
76. sekcija: občinski rikreatorij na Kjadinu (Sv. Alojzij), II. sedež, pol. štev. 833.
77. sekcija: otroški vrtec, Vicolo S. Fortunato 1.

Trst, 6. januarja 1922.

Izredni komisar:
Cavalieri.

Gospodarstvo

Zunanja trgovina Čehoslovaške. Iz Prage poročajo: Ravnokar je izšla statistika čehoslovaške zunanje trgovine v l. 1920. Uvozilo se je lani za 21'6 miljarde Kč, a izvoženo je bilo za 24'3 miljarde Kč. Torej je bila trgovinska bilanca l. 1920. za 2'7 miljarde Kč aktivna. Uvozilo se je med drugim: žita in moke za 3 miljarde, kož za 3 miljarde, masti, železa in železnih predmetov za po 1 miljardo, volne za 1 in pol miljarde itd. Da je bilanca aktivna, je največ pripomogel sladkor, katerega izvoz je znašal 3'8 miljarde, konfekcija, sadje in povrtnina po 1 miljardo, bombaž 2 in pol miljarde, volneno blago 2 miljardi itd.

Ruski uvoz v oktobru. Uvoz v sovjetsko Rusijo je znašal v oktobru lan. leta 7,000.834 pudov (pud je 16'38 kg) proti okrog 10 miljonom pudov v septembru, od tega 765.225 pudov za inozemske pomožne organizacije in misije. Živil se je uvozilo skupaj 5,520.618 pudov. Pri izvozu sta udeleženi Anglija s 36'9 odst., Nemčija s 25'5 odst.

Padanje inflacije v Poljski. V neki seji trgovinske zbornice v Krakovu je izjavil poljski finančni minister Michalski, da se emisija poljskih bankovcev stalno manjša. Dočim je bilo v oktobru emitirano še 20 miljard poljskih mark, je padlo to število v decembru že na 5 miljard.

Monopoliziranje izvoza svinj iz Madžarske. Madžarska vlada je nedavno zabranila izvoz svinj, a sedaj ga bo dovolila potom «Zadruge madžarskih gospodarjev» in «Madžarske d. d. za izvoz svinj» pod pogojem, da smejo za sebe uporabiti samo 2 odst. dobička. Preostali dobiček v izvoznem poslu morajo položiti v državno blagajno.

Dovoljenje plovitve po Donavi za tuje ladje. Po členu 293. senžermenskega dogovora je potrebno dovoljenje od strani Jugoslavije le za plovitev tujih ladij «med jugoslovenskimi pristaniščі», t. j. malo kabotažo na internacionalnem delu Donave, ki teče skozi kraljevino SHS. To dovoljenje je dobila samo avstrijska ekspresna ladja «Beč-Beograd», ki sodeluje v kartelu z jugoslovenskim državnim brodarstvom (zastopanem v Brod. Sindikatu). Drugače ni dovoljeno niti eni tuji ladji, da izvršuje malo kabotažo na jugoslovenskem delu Donave. Drugače je plovitev na celi mednarodni mreži Donave smatrati za svobodno in ni treba zato nobenih specialnih dovoljenj.

Borzna poročila.

Tečaji

V Trstu, dne 19. januarja 1922.

Jadranska banka	130
Cosulich	288
Dalmatia	190
Gerolimich	1400
Libera Triestina	505
Lloyd	1310
Lussino	70
Martinolich	125
Oceania	230
Premuda	345
Tripcovich	265
Ampelea	600
Cement Dalmatia	330
Cement Spalato	263

Tuja valuta na tržaškem trgu:

Trst, dne 18. januarja 1922.

ogrske krone	—.3.— 3.15
avstrijsko-nemške krone	—.38.— —.41
češkoslovaške krone	38.50.— 39.25
dinarji	32.—.— 33.—
lei	16.50.— 17.75
marke	12.15.— 13.15
dolarji	22.65 — 22.85
francoski franki	187.50.—188.—
švicarski franki	443.—.—447.—
angleški funti papirnati	96.75— 97.25
angleški funti, zlati	111.50.—113.50
napoleoni	89.25 89.75

To in ono

Originalni davki. Občinski svet v Ruščuku na Bolgarskem je uvedel novo serijo davkov, ki po svoji originalnosti nedvomno nimajo primere v vsem svetu. Naj navedemo samo nekoliko primerov teh kuriozitet: Pristojbina za svatbo z godbo 500 levov; pravica sprehajanja z luksuzno palico 100 levov; z luksuznim dežnikom 50 levov. Vsaka dama, ki nosi dekoltirano obleko, se mora izkazati s posebnim dovoljenjem, ki stane 500 levov. Kratka sukanja, ki pokriva manj kakor predpisani minimum 30 cm nad petami, 500 levov. Kontrolni organi pobirajo vsak trenotek davke in izdajajo potrdila. Za luksuzne čevlje je določen davek 500 levov, za čevlje, ki so nad 30 cm visoki 200 levov, za otroške igrače 200 levov, za luksuzne pse 500 levov davka na leto.

Moč glasbe. V neki družbi so vprašali znanega ameriškega pisatelja in humorista Marka Twaina, ali ljubi glasbo. «Glasbo jako ljubim,» je odgovoril slavni pisatelj, «ker mi je že večkrat rešila življenje». Seveda so takoj vsi zahtevali, naj jim to trditev tudi pojasni. «Bil sem še dečko,» je pripovedoval Twain, «in starši so stanovali na obali veletoka Misisipi. Ko sem neko noč ostal sam s svojim očetom v hiši, je nastala nenadoma silna poplava. Ko se je dvignila voda že do prvega nadstropja, je zvezal moj oče dve psotelji in se jih poslužil kot splava, s katerim je plul potem po strugi». «No, kaj pa se je zgodilo z vami,» so vprašali zopet nestrpni poslušalci. «Jaz sem plul za očetom na — klavirju».

Modra barva v Londonu. Londonu je v novejšem času silno priljubljena modra barva in se je poslužujejo povsod za dekoracijo modnih salonov, potniških agentur in elegantnih restavracij. Temne barve se sploh več ne uporabljajo in so zato dobile londonske ulice mnogo veselejše lice.

Rekord francoskega diplomata v naglici. Ta rekord je tem značilnejši, ker nima nobenega športnega značaja. Dosegel ga je francoski politik Franklin Bouillon, ki se je vrnil v Pariz po podpisu pogodbe med turškimi nacionalisti in Francosko. Pogodba je bila podpisana 20. septembra ob 4. uri zjutraj in po 20urni debati 6. uri istega dne je odpotoval Franklin z avtomobilom in pregazil v snegu in blatu 400 km, predno je prišel do Črnega morja. Na potu je moral prejahati višino Ilkas. Prisedši v luko Inabov, se je vkrcah na pripravljeno torpedovko, ki ga je odpremila v Carigrad, oddaljen 600 km. Toda niti tu se francoski diplomat ni dolgo zadržal. Sedel je takoj v vlak, ki ga je brez daljnjega ustavljanja popeljal v 3000 km oddaljeni Pariz, kamor je prispel 26. septembra zjutraj. Prepotoval je torej v 6 dneh razdaljo 4000 km, pri čemer je najbolj zanimivo dejstvo, da je v normalnih okolnostih potrebno samo za potovanje iz Angore v Mali Aziji do Črnega morja nič manj kakor 8 dni.

PODLISTEK

KAPITAN MARRYAT

Leteči Holandec

Roman (46)

«Ne vem, kako se bo vsa stvar končala,» je rekel Filip na predvečer svojega odhoda; toda lažje odhajam kot zadnjič, ker me ne plaše nobene zle slutnje.»

«Tudi jaz sem mirnejša,» je potrdila Amina, «toda zdi se mi, da te dolgo ne bo nazaj, Filip, in kaj ni to dovolj hudo za tako slabotno, sebi prepuščeno ženo?»

«Je že res, draga, toda — —»

«O, da, vem, vem, dolžnost te kliče in ti moraš oditi,» je odvrnila Amina in naslonila svojo glavo na njegove prsi.

Drugega dne se je poslovil od svoje žene, ki je bila zdaj mnogo odločnejša kot prvič. «V s i so našli smrt, le o n je bil rešen,» je pomislila Amina, «srce me tolaži, da se še povrne. O, zgodi se božja volja!»

Filip je kmalu dospel v Amsterdam. Ko si je nakupil mnogo stvari, ki so se mu zdele potrebne za slučaj zelo možne nove nesreče, se je vkrcal na «Batavijo», ki je bila v pristanišču pripravljena za odhod.

12. POGLAVIJE.

Filip še ni bil dolgo na krovu, ko je napravil pripombo, da ne bo vožnja nič kaj prijazna in udobna, kajti «Batavija» je imela nalogo velik del čet prepeljati na Ceylon in Javo, da bi družba izzvala na omenjenih krajih vpoklice. Ladja naj bi v bližini Madagaskarja zapustila ostalo brodovje in ubrala smer proti Javi, kajti število na krovu se nahajajočih vojakov je zadostovalo, če bi slučajno prišlo do boja z morskimi roparji ali sovražnimi križarkami. «Batavija» je bila oboroženа s tridesetimi topovi in imela posadko, ki je štela petinsedemdeset mornarjev. Poleg vojaških predmetov je vozila s seboj tudi mnogo denarja, ki je bil namenjen za trgovino z Indijo. Ravnokar so vkrcali vojake, ko se je prijavil Filip in čez nekaj minut je bil krov tako prenapolnjen, da ni bilo mogoče več dobiti prostora. Naš junak, ki še ni govoril s kapitanom, je poiskal prvega pomagača in takoj nastopil svojo službo, v kateri je bil vsled pridnosti za časa prvega potovanja mnogo bolj izurjen, kot bi človek mislil.

V kratkem času je izginil ves nered. Prtljaga vojakov je bila pospravljena, čete pa so dobile svoja bivališča na krovu med topovi, da je ostalo še dovolj prostora za ladjino moštvo.

Filip je izkazoval svojo izredno marljivost in natančnost, tako, da mu je rekel kapitan: «Mislil sem, da vzamete vse od lahke strani, ker ste prišli šele v zadnji minuti; toda zdaj, ko vas vidim pri delu, sem opazil, da skušate opraviti zamujeno delo. V teku tega poldneva ste storili mnogo več kot sem pričakoval in vesel sem, da ste prišli, čeprav sem vas pogrešal, ko smo napolnjevali spodnje prostore; bojim se, da tam ni vse tako kot bi moralo biti. Mynheer Struis, prvi pomagač je bil previsok, da bi se točneje pobrigal za tako važno opravilo.»

«Obžalujem, da sem zakasnil,» je odvrnil Filip, «toda pristaviti moram, da sem takoj odpotoval, ko sem dobil pismeni odlok.»

«Da, ker vemo, da ste poročeni in imate akcije, zato vas nismo hoteli prekmalu obremeniti. Zdi se mi, da vam bodo pri prihodnji vožnji poverili poveljstvo neke ladje, kajti pri vašem tako ogromnem premoženju, ki ste ga naložili v družbi, vam ta služba gotovo ne odide. Še danes zjutraj sem glede tega govoril z nekim starejšim poslovodjem.»

Filip je bil vesel, da je naložil svoj denar pod tako ugodnimi pogoji, kajti njegova največja želja je bila postati — kapitan. Zato je pristavil, da upa, da mu pri prihodnji vožnji poverijo mesto kapitana, zadevajoč se, da bo tako najlažje uresničil svojo namero.

«Ne dvomim, ne dvomim, gospod Vanderdecken. Že naprej vas vidim kot kapitana. Zdi se mi, da zelo radi potujete in da ste prijatelj morskega življenja.»

«Res je» je odvrnil Filip, «in dvomim, če bom kdaj drugačen.»

«Kako, kaj ne mislite nikdar začeti kaj drugega? O, tako govorite le sedaj, sedaj ko ste še mladi, krepki in polni nad— toda ko boste s časom starejši in mirnejši, boste veseli, če se na stara leta odtegnete vsemu temu življenju.»

«Kako močna je četa, ki jo bomo prepeljali?» je vprašal Filip.

«Vsega skupaj je dvestopetinštirideset prostakov in šest častnikov. Ubogi! Le malo se jih povrne in mogoče jih polovica ne bo več doživela prihodnjega rojstnega dne. To strašno podnebje. Sam sem nekoč pripeljal na ta prokleti kraj okrog tristo ljudi, od katerih jih je po šestih mesecih ostalo le še sto živih.»

«To je pravzaprav umor, če se jih pošlje tjakaj,» je pripomnil Filip.

«Ha! Nekje morajo umreti; kaj je na tem, če se zgodi malo preje. Življenje je blago, ki se prodaja in kupuje kot kako drugo blago. Mi odpošljemo manufakturno blago in denar, da nakupimo indijske produkte; ravno tako pa delamo tudi z ljudmi; družba pa bogati.»

«Toda ubogi vojaki trpe škodo.»

«Ne, družba jih drago plača in seveda tudi drago proda,» je pripomnil kapitan in odšel k sprednjemu delu ladje.

«Res je,» je pomislil Filip, «oni nakupijo ljudi, od katerih si delajo dobičke, kajti tako bi zamogli brez teh ubogih revežev obdržati svoje naselbine in jih braniti pred napadi divjakov in sovražnikov. Za kako sramotno plačilo prodajo ti pomilovanja vredni ljudje svoje življenje, za pravcato malenkost se izpostavljajo smrtonosnemu podnebju, brez upanja na povratek v domovino!»

Šele čez en teden po Filipovem prihodu je bila «Batavija» in ostalo ladjevje sposobno za odhod.

Težko bi bilo raztolmačiti Filipova čustva ob vstopu na «Batavijo». Njegov duh se je neprestano pečal z usodnim ciljem njegovega potovanja, tako da se mu je zdelo vse ostalo življenje kakor bežen sen. V prepričanju, da se spet srečaio z začarano ladjo, ki bo najbrže spet povzročila nesrečo «Batavije», pri kateri bo uničeno mogoče vse njeno moštvo, se ni mogel ubraniti morečih in težečih misli, ki so ga napravile zakrknjenega. Govoril je le malo ali pa nič in le toliko, kot je bilo potrebno, sicer pa se je sam sebi dozdeval podoben zločincu, ki spravlja vso svojo okolico v nevarnost. Neznansko težko mu je bilo pri srcu, če je kedo v njegovi bližini govoril o svojih otrocih, delal načrte za bodoče srečo in slikal mirno družinsko življenje. Pri takih prilikah se je Filip vedno zatekel v kak samoten kotiček. Nekoč se je hotel prepričati, da je njegov duh le žoga hipne razburjenosti, on pa žrtev privida; toda takoj si je spet poklical v spomin vso preteklost — o, kako je čutil, vso grozo resnice — in si često zabičeval, da je vsa nadzemska prikazen le delo rogajočega se satana. Toda spet se je ozrl na relikvijo in se moral — vdati v svojo mračno usodo.

Par dni po odhodu se je bridko kesal zakaj ni vsega povedal patru Seysenu in ga poprosil za svet, če ni mogoče pregrešno, da se odpravlja radi tega na pot. Toda bilo je prepozno, kajti jadernica «Batavija» je bila še daleč od Amsterdama in on je moral kakorkoli že, izpolniti svojo dolžnost.

Ko se je brodovje bližalo usodnemu rtu se je njegov strah tako stopnjeval, da ni mogel tega nikomur prikriti. Kapitan in častniki vkrcanh čet so se zanj zelo zanimali, a so se zaman trudili poizvedeti za vzrok njego e[illegible] nobe. Filip se je izgovarjal z boleznijo, kar bi se še dalo verjeti, kajti njegova lica so bila čisto upala in oči vdrte

Dva kilometra dolga listina. Okoli 200 tisoč ameriških žen, med njimi predsednice raznih ženskih organizacij, ki štejejo nad 2 milijona članic, je izročilo državnemu tajniku listino, v kateri izrekajo ameriške žene vladi zahvalo za sklicanje razorožitvene konference v Washingtonu. Ta listina je dolga 2000 m! Namotana je na valjar in povezana z belimi trakovi. V enem mesecu je prepotovala Z injene države, bila izpolnjena s podpisi in izročena v Washingtonu. Tudi kurioziteta med kuriozitetami!

Izkopana mamuta. V diluvijalni perijodi je živel slon, ki je bil neprimerno večji od današnjega. Kot štiriprsten slon pa ne more mamut nikakor biti prednik sedaj živečih slonov, ki so vsi peteroprstni. Vsekakor pa je mamut današnjemu slonu močno podoben. Kakor jih ima slon, tako je imel tudi mamut dva mogočna zoba, ki sta mu na vsaki strani dolgega rilca štrlela iz gobca. Mamutov napadalni zob je meril 7 m dolžine, 30 cm v premeru ter je tehtal do 80 kg. Vobče je bil mamut precej kosmat, njegova trebušna griva je bila kakih 50 cm dolga: znamenje, da je vladal tedaj hud mraz. Mamutova okostja se najdejo zlasti v severni Sibiriji vsepovsod. Včasih naletijo raziskovalci na popolnoma ohranjene živali, zakopane v večnem ledu. Prvi mamut se je našel v letu 1700. Od vseh do sedaj izkopanih mamutov je bil za znanost največje važnosti eksemplar, ki ga je izkopal Herz v letu 1901. ob Berezovki. Sedaj poročajo listi o novi izkopini. Petrograjska akademija ved je pred nekaj leti odposlala ekspedicijo za izkopavanje mamutskih trupel v sibirsko pokrajino Jakutsk. Dvorni svetnik Pfitzenmayer, načelnik omenjene ekspedicije, je obširno poročal o izidu podjetja. Predvsem so se bile razpisale nagrade za one, ki bi našli kako mamutovo truplo. S tem se je zbudilo med domačini Jakuti zanimanje za stvar. Kmalu so prišle v Petrograd vesti, da so se tu in tam našla trupla ogromnih slonov. Med letom 1901. in 1908. je bilo odposlanih več ekspedicij, da izkopljejo najdene živali. Prvo truplo so iztaknili Tunguzi ob bregu Berezove desnem pritoku reke Koline, ki se izliva v Ledeno morje. Raziskovalci so po večmesečnem, skrajno napornem potovanju prispeli na lice mesta. Morali so skozi pragozdove in obsežna močvirja (tundre) pokrajine Jakutska, ki je skoraj brez prebivalcev. Ekspedicijo je vodil Pfitzenmayer. Truplo silne živali se je deloma videlo, kajti breg se je na tem mestu udrl. Po dvomesečnem trudu se je raziskovalcem posrečilo izkopati žival. Truplo je bilo malodane popolnoma ohranjeno. Okostje, koža in mehki deli — poslednji zmrznjeni — so se spravili na saneh v približno 6000 km oddaljeni Irkutsk, glavno mesto sosedne pokrajine, od tam pa v Petrograd. Sedem let pozneje je odšla druga ekspedicija, da izkopije mamutovo truplo, ki se je našlo ob Ledenem morju v močvirju Omulah med Jano in Indigirko na bregu rečice Sangajurah. Drugi mamut ni bil tako dobro ohranjen kakor prvi. Pač pa so se našli pri drugem deli, ki so pri prvem manjkali, tako n. pr. rilec. S tem se je naše znanje o mamutu izpopolnilo. Ti dve izkopini šele sta postavili naše znanje o fosilnem slonu na pravo podlago.

! KDOR HOČE KAJ KUPITI KDOR HOČE KAJ PRODATI KDOR IŠČE SLUŽBE, ITD. INSERIRAJ V »EDINOSTI« !

Mali oglasi

se računajo po 20 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 2'—. Debele črke 40 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 4'—. Kdor išče službo, plača polovično ceno.

SLUŽBO KORESPONDENTA, knjigovodje ali slično sprejme za popoldne učitelj, zmožen slovenščine, srbohrvaščine, italijanščine, nemščine in francoščine. Zmerne zahteve. Naslov pri upravništvu. 86

POROČNE SOBE, postelje, omare s 4 predali, vzmeti, žimnice, se prodajo po zmernih cenah. Campo Belvedere 1, Semolič. 88

HRASTOVA OMARA, izborno delo, se proda za L 300.—, Via Milano 4, I. Türk. 89

PRODAJE se u Pazinu kuća sa velikem dvorištem, dvoranom i štalom «Narodni Dom» na najljepšoj poziciji u sredini grada. Obratiti se na ravnateljstvo «Hrvatske Čitaonice.» 87

CEPLJENE TRTE pripeljem v soboto 21. t. m. v Rojan. Forčič 90

KROJAČNICA August Stular, ul. S. Francesco D'Assisi št. 34, III. nad. je edina dobroznana krojačnica v Trstu. 9

ZLATO in srebrne krone plačam več kot drugi kupci. Albert Povh, ulica Mazzini 46 (v bližini drvenega trga). 10

PRIPOROČA se dobroznana brivnica Josip Jerman, Trst, ul. XXX Ottobre 14. 15

STEKLENE ŠIPE vsake vrste in mere. Prodaja na debelo in drobno. Postrežba na dom. Cene zmerne. Piazza Oberdan št. 3 (Hotel Europa) telefon 44-23. 22

NOVE POSTELJE iz trdega lesa L 100, vzmeti 55.—, žimnice 40.—, umivalniki, nočne omarice, chiffoniers, spalne sobe od L 1900 dalje. Fonderia 12, I. desno. 25

KRONE srebrne in zlate, plačuje po najvišjih cenah Pertot, Via S. Francesco 15, II. 19

BIOGLOBIN, najboljše krepilno sredstvo za slabokrvne ženske in otroke. Letošnje prvovrstno ribje olje se dobiva v lekarni v Il. Bistrici. 28

POZOR! Srebrne krone in zlato po najvišjih cenah plačuje edini grosist Belleli Vita, Via Madonnina 10, I. 16

UBIRALEC in popravljalec glasovirjev in harmonijev. Pečar Andrej. Trst, via Coroneo 1, V. nadstr. 17

HISO z gostilno, trafiko in zemljiščem prodam po ugodni ceni. Ponudbe pod «Bodočnost 1922» na upravništvo «Edinosti». 42

Dr. FERFOLJA in Dr. SEDMAK sprejemata klijente sežanskega okraja vsako soboto pri Amfu. 70

SREBRNE KRONE plačujem po cenah, ki jih drugi ne morejo. Valdirivo št. 36, II. 31

BRIVSKI POMOČNIK išče mesta. Nastopi lahko takoj. Pojasnila daja brivnica na Opčinah 196. 72

NOVE POSTELJE L 95.—, vzmeti L 55.—, volnene žimnice L 90.—, iz morske trave 45.— nočne omarice, umivalniki, chiffoniers, omare in pohištvo za poplno sobo po izredno nizkih cenah. Fonderia 3. 73

SPALNE sobe, kuhinje, pisarnico, jedilno sobo, stolice za gostilno in dr. se prodaja v via Udine 25, skladišče. 81

NAZNANJAM slavnemu občinstvu, da sem odprl prodajalno vseh mrtvaških potrebščin. Preskrbujem vsakovrstne napise na vence po konkurenčnih cenah. Pozor na naslov. Taučar Ivan, Dutovlje 112. 82

KOLARJI IN MIZARJI! Izbran specijalen les, na strojih po naročilu prirezan, pooblan, ostrugan, dvodelne jermenice, narejena kolesa itd. dobavlja Mehanična žaga, Fužine, Ajdovščina. 38

ZAHVALA.

Globoko ganjeni vsled neštevilnih dokazov sočutja ob izgubi našega dragega soproga, očeta, sina, brata, zeta in svaka

Antona Pavla Sancina

obč. tajnika v pokoju

se iskreno zahvaljujemo vsem blagim osebam, ki so počastile spomin dragega pokojnika; predvsem čč. duhovščini, g. uč. Ven urinliju za ganljiv govor o odprtem grobu, občini za poklonjeni venec, cenj. učiteljstvu, pevcem, gg. karabinierjem in finančnemu oddelku.

Bog plačaj vsem! (58)

BOLJUNEC, dne 17. januarja 1922.

Žalujoči družini **Sancin-Kraljič.**

Večji del noči je prebil na krovu, ozirajoč se na vse strani neba, opazujoč vsako izpremembo na obzorju, v nadi, da vsak hip opazi začarana ladja. Šele z jutrom se je vrnil v svojo kajuto, kjer je malo zaspal.

Po uspešni vožnji je pristalo brodovje v Niznem zalivu, kjer so se preskrbeli z novimi zalogami in FiFlip je čutil nekako olajšanje, ker se do zdaj ni prikazala nadzemska pojava.

Ko je bilo vse opravljeno, se je brodovje vzdignilo in Filipu je rastel nemir. Ker so veli ugodni vetrovi, so brez nevarnosti objadrali Rt, prišli mimo Madagarskarja v indijski ocean, kjer se je «Batavija» ločila od ostalega brodovja, namenjenega v Cambrun in Ceylon.

«In zdaj,» je Filip pomislil, «se bo na ladja spet pojavila.» Nalašč je čakala, da so se ostale jadernice od nas ločile, da bi ostali brez pomoči.»

Toda «Batavija» je plula po mirnem morju in pod brezoblačnim nebom, ne da bi se kaj posebnega dogodilo. Čez nekaj tednov so dospeli do Jave, kjer so se ustavili čez noč, predno bi dospeli v prekrasno pristanišče Batavije. Bila je poslednja noč, ki bi jo morali še preživeti na morju. Filip je hodil po krovu neprestano gori in doli, z napetostjo pričakujoč dneva — in res: napočilo je čudovito jutro, nakar je «Batavija» odjadrala v pristanišče, kjer je opoldne spustila sidro. Filip je z olajšanim srcem odhitel v kajuto, da zadobi tako potreben počitek.

Zbudil se je zelo pomirjen, kajti kot skala težko breme se mu je odvalilo od srca.

«Torej ni nujna posledica,» si je rekel, «da se mora radi mene ponesrečiti vse ladjino moštvo; tudi se začarana ladja ne prikaže, ker jo iščem jaz. Torej nimam, kar se tega tiče, ničesar več na vesti. Da prinese skrivnostna ladja tem, ki j osrečajo, nesrečo, je že mogoče res, ne p ato, da bi bil jaz vzrok srečanja. O, Bog hvala ti! Zdaj ostanem lahko svoji nalogi zvest brez pomislekov.»

Po teh prevdarjanjih je bil veliko bolj miren in se spet podal na krov. Čete so se že izkrcale, kar je bilo ljubo vojakom samim, ki so si želeli priti na zemljo, kot tudi mornarjem, ki so se prosteje gibali. FiFlip je opazovil pokrajino. Mesto Batavija je ležalo dobro uro daleč od obrežja. V ozadju se je rasprostiralo zeleno pogorje, tu pa tam posejano s hišicami, ki so ljubko pogledavale izza gozdov. Pogled na ta kraj je bil vsega občudovanja vreden, rastlinstvo zelo bujno in živo zelenje je kaj dobro vplivalo na oči. V bližini mesta so bile usidrane velike in male ladje in množina jamborov je dajala videz velikega gozda v jeseni. Voda v zalivu je bila čista in sinje modra, gubajoča se pod rahlim vetričem. Tu pa tam dremali mali otoki, nalikujoči zelenim grmičem, ki so prijetno oživljali monotonost vodne ravnine, mesto pa je vzbujalo vtis prijaznosti in ljubkosti, posebno ker so se belo pobarvane hiše tako prijetno svetile skozi zelenje dreves, ki so rastla po vrtih in ob cestah.

Dalje.

Drug (kompanjon)

s 4 do 6 milijonov jugosl. kron za veliko podjetje v Zagrebu se išče. Ponudbe pod št. 1000 II B/59 na Interreklam d. d. Zagreb, Jurjevska ulica 31. 56

Srebrne krone in zlato plačujem po najvišjih cenah

ALOJZIJ POVH

Trst, Piazza Garibaldi št. 2

8 (prej Barriera)

Srebrne krone

kupujem in plačujem po cenah, ki jih drugi ne morejo plačati. (44

Via Pondares št. 6, I.

Velikanske cene

plačam za **KUNE in ZLATICE.**

Lisičje, dihurjeve, vidrine, jazbečeve in zajčeve KOŽE plačujem po najvišjih cenah. 27

D. WINDSPACH, Trst, Via Cesare Battisti (Stadion) št. 10, II. nadstr.

Tvrdka Race & Co

Trst, Riva Grumula št. 2.

Velika zaloga istrskega belega in črnega vina, kakor tudi vermouta, marsale in tropinovke.

Vina za tranzit nasproti trgovini Hangar molo Venezia. 26

Telefon 24-95. Brzojav: Raceco

„MIR"

Glavna vzajemna zavarovalna družba proti požaru in drugim nezgodam

s sedežem v Milanu.

Zastopnik družbe 29

„L'Urbaine" et „La Seine"

v PARIZU.

— Društveni kapital 10,000.000. —

Zastopstva v

Avstriji, Ogrskem, Jugoslaviji, Transilvaniji.

Glavno zastopstvo za Istro

Trst, Via San Nicolo štev. 11.

RENATO LEVI MINZI

fu Alessandro 36

Trst, via San Sebastiano 3, Trst

Velika izbira pohištva, žimnic in vatirane odeje po zmernih cenah.

Inserirajte v „Edinosti"

Praktikanta

(prejemalca)

s primerno izobrazbo v starosti 16-17, let sprejme lesna industrija. — Ponudbe na „Poštni predal št. 153", Ljubljana I. (54

PREMOG

za peči in štedilnike po L 32 q, prosto na dom, plinove coke po L 40 q, drva po L 24 q.

Marsiljski strešniki. opeka.

Za velike množine cene po dogovoru.

DANIELE PILLIN, Trst, Coroneo 25

37 **Telefon 1306.**

Zastopstvo za Julijsko Krajino

Ermanno Morgenstein — Trst

Via Ugo Foscolo 3 1

Najboljša SEMENA,

detelnja, travna, zelenjadna, cvetlična semena i. t. d.

prodaja

Kmetijska zadruga v Trstu

Via Raffineria št. 7. 57

Najstarejši slovenski denarni zavod.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom,

uraduje v svoji lastni hiši

ulica Torrebianca štev. 19, I. n.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru.

Daje posojila na vknjižbe, menjice, zastave in osebne kredite. — Obrestna mera po dogovoru.

Uradne ure za stranke od 9 do 13.

Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt

Št. telef. 25-67.

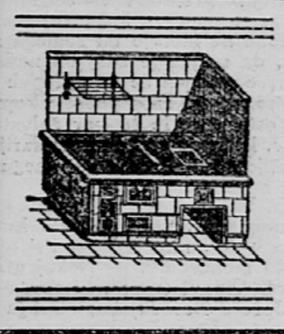

A. D. MASI & G. SFERZA

Mavricija Wackvitza nasledniki

Trst, ulica Torre bianca 32. Telefon 29-83.

Velika izbera majoličnih in železnih peči, železnih prenesljivih štedilnikov znamka „Triumph", popolnega železja za ognjišča, pečic za ognjišča, vratic iz litega železa, plošč iz litega tirolskega železa, ražnjev, cevi in aparatov „Johon" za dimnike. (13)

Zaloga majoličnih plošč za prevlačenje.

Via Giuseppe Caprin 5

PRI SV. JAKOBU

Via Giuseppe Caprin 5

dobite v

ČEVLJARNICI FORCESSIN

najtrpežnejše

OBUVALO ZA MOŠKE, ŽENSKE IN DEČKE.

Specijaliteta otroškega obuvala.

Cene posebno zmerne. Postrežba točna.

Via Giuseppe Caprin 5

Tiskarna „Edinost" v Trstu

izvršuje vsa tiskarska dela točno in solidno

Prostori tiskarne se nahajajo v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20

JADRANSKA BANKA

Delniška glavnica L 15,000.000 Rezerve L 5,100.000

Dunaj, Opatija, TRST, Zadar.

Afilirani zavodi v Jugoslaviji: **Jadranska banka, Beograd** in njene podružnice v Celju, Cavtatu, Dubrovniku, Ercegnovem, Jelsi, Korčuli, Kotoru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Metkoviću, Sarajevu, Splitu, Šibeniku in Zagrebu.

Afilirani zavod v New-Yorku: **Frank Sakser Stade Bank.**

Izvršuje vse bančne posl.

PREJEMA VLOGE

na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po 4%.

Na odpoved vezane vloge obrestuje po najugodnejših pogojih, ki jih sporazumno s stranko določa od slučaja do slučaja.

Daje v najem varnostne predale (safes)

Zavodovi uradi v Trstu:

Via Cassa di Risparmio štev. 5 — Via S. Nicolò štev. 9.

Telefon št. 1463, 1793, 2676. Blagajna posluje od 9. do 13. ure.